

Arkkist. nro 208 / 12.5.1992

11

POHJA, Permortan 606 01 0037
(Nyäkeroberget 606 01 0038)

Varhairautakautisen asuinpaikan
ja röykkiön kaivaus
J. Lauren 1988

JOHDANTO

VR:n rantaradan oikaisutöiden takia tukittiin vuonna 1977 Permortanin kalmistosta ratalinjalla sijainnet kolme röykkiötä. Näiden kaivausten yhteydessä löydettiin samalta alueelta varhaisrautakautinen asuinpaikka, jossa suoritettiin koekaivaus (kert. esihist. tston top. arkistossa). Vuonna 1988 tutkittiin osa ratalinjalla sijainnutta asuinpaikkaa sekä asuinpaikalla ollut röykkiö. Lisäksi tutkimusalueen ympäristössä suoritettiin pienimuotoista inventointia, jonka tulokset esitellään erillisessä liitteessä s. 13-16.

Kustannuksista vastasi VR helsingin rautatiepiiri. Kaivauksen johtajana toimi Juha Lauren, piirtäjänä Jan Fast ja Tryggve Gestrin sekä tutkimusavustajana Risto Kesseli ja Martti Koponen. Kaivajia oli 12kpl.

Helsingissä 12.4. 1989

Juha Lauren

SISÄLLYS

Johdanto	
Arkistotietoja	s. 2
Tutkimusalue	s. 3
Alueen tutkimus	s. 3
Maaperähavainnot	s. 4
Kaivausalue I	s. 4
Kaivausalue II	s. 4
Löydöt	s. 4
Keramiikka	s. 4
Kiviesineet	s. 5
Palanut savi	s. 5
Palanut luu	s. 5
Mantelikivi	s. 5
Kvartsi	s. 6
Muut löydöt	s. 6
Malmi	s. 6
Kiinteät rakenteet	s. 7
Tulisijat	s. 7
Mahdolliset rakennuksen jäännökset	s. 7
Röykkiö	s. 8
Rakenne	s. 8
Löydöt	s. 8
Keramiikka	s. 8
Muut löydöt	s. 8
C14 ajoitukset	s. 9
Yhteenveto	s. 10
Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista	s. 11
Luettelo kertomukseen liittyvistä negatiiveista	s. 12

Liitteet:

I Kari Kinnusen mantelikiveä koskeva tiedonanto

II Luettelo kaivauksen yhteydessä suoritetussa inventoinnissa löytyneistä röykkiöistä	s. 13-16
Kertomukseen liittyvät kartat	s. 17-38
Kertomukseen liittyvät kuvataulut	s. 39-42

POHJA, PERMORTAN

Arkistotietoja

Peruskartta: 2014 05 POHJA

x = 6662 65, y = 477 60, z = 30-32,5m

Kylä: Starrböle

Tila: 1:20

Maanomistaja: Oy Fiskars Ab

os. Pl 235, 00101 Helsinki.

Paikalta saadut löydöt: KM 24020:126-143, 24708:1-1037

Kaivaukseen liittyvät negatiivit: 88544-88562

Kaivaukseen liittyvät kartat: s. 17-36

Luettelo kaivaukseen liittyvistä kartoista s. 11

Luettelo kaivaukseen liittyvistä negatiiveista s. 12

Tutkimusalue

Asuinpaikka sijaitsee n. 4,5km Pohjan kirkosta kaakkoon ja n. 240m Permortanin tilan päärakennuksesta pohjois-kaakkoon, loivasti etelään viettävällä hiekkapohjaisella rinteellä. Tutkimusalue on röykkiökalmiston ympäröimä.

Paikalla kasvoi tiheä havu- ja lehtipuu taimikko. Aluskasvillisuus oli heinä- ja varpukasveja sekä sammalta. Alueen pohjoisosassa oli kallionpaljastuma. Maaperä oli hiekkaa, jonka joukossa oli runsaasti kiviä.

ALUEEN TUTKIMUS

Kaivaus aloitettiin raivaamalla tutkimusalueella kasvanut taimikko. Raivauksen jälkeen paalutettiin suunnitellun ratalinjan yli kulkevat koeojat 1 ja 2.

Koekaistojen tutkimus osoitti kuten edellisvuoden koekuopitus että runsaslöytöisin alue on kallioita lähinnä olevan asuinpaikan pohjoisosassa (kert. esihist. tston top. arkistossa). Tälle pohjoiselle alueelle sijoitettiin varsinaiset kaivausalueet I ja II, niin että ne sijaitsivat suunnitellulla ratalinjalla. Lisäksi kaivettiin ratalinjalla sijainnut röykkiö 9. Kaivausalat paalutettiin 2x2m:n ruutuihin. Yhteensä tutkittiin 375m² (kartta s. 18).

Yleiskartoituksessa käytettiin hyväksi VR:n ratalinjan mittapisteitä. Kaivausalueen dokumentoinnissa käytettiin xy-koordinaatistoa, missä x-akselin suunta on 350/360°.

Pintavaaituksen jälkeen kaivausalueilta poistettiin turve. Koska metallikautisilla asuinpaikoilla asutusjäänteet ovat usein vähäisiä ja heikkoja käytettiin kaivauksessa 5cm:n tasoja, jotta maaperässä mahdollisesti säilynyt informaatio pystyttäisiin mahdollisimman tarkasti dokumentoimaan. Kaikki kaivaustasot pintavaaittiin tasokartoitettiin ja valokuvattiin.

Kaivausalueella I ja II kaivettiin yhteensä 5 tasoa, lukuunottamatta

ruutuja 80-87/81, 80-85/82 ja 80-85/83, jotka kaivettiin ainoastaan tasoon 2, koska kaivausalueen vieressä olevan röykkiön kiveys ulottui tälle alueelle. Kyseistä röykkiötä ei tutkittu koska se jäi ratalinjan ulkopuolelle.

MAAPERÄHAVAINNOT

Maaperä kaivausalueella oli hiekkaa, jonka joukossa oli kiviä. Hiekan väri vaihteli keltaisesta ruskeaan. Kaivausalueen kaakkoiskulmassa tasossa 2 hiekka oli osittain mullan sekaista. Lisäksi ruuduissa 89/91 ja 90/91 maa oli löyhää ja turve rikkoutunut, minkä oli ilmeisesti aiheuttanut paikalla liikkunut metsätyökone. Värjäytyneen maan - ja löytökerroksen paksuus vaihteli 10-40 cm (kartat s. 20-23).

Kaivausalue I

Kaivausalueella I maaperässä oli runsaasti merkkejä ihmistoiminnasta. Nokimaa-, ja palaneen hiekan alueet olivat keskittyneet kaivausalue I:n länsireunaan kallion kupeeseen. Pieniä Noki ja likamaa-alueita esiintyi myös muualla kaivausalueella.

Kaivausalue II

Tällä alueella noki- ja likamaa-alueet olivat pääosin kahtena vyöhykkeenä eteläisempi x-koordinaattien 80-86 välissä ja pohjoisempi x-koordinaattien 90-94 välissä.

LÖYDÖT

Keramiikka

Saviastianpaloja löytyi kaikkiaan 1199 kpl/2512,5g (kartta s. 28). Kaivausalue I:ltä 809kpl/1518,5g ja kaivausalue II:lta 390kpl/994g. Kaivausalueella I on kaksi keskittymää ruuduissa 86-87/83, 85-87/84, 86/85, 86-88/86 ja 81,82/84, 80-83/85, 80/86.

Saviastian palojen väri vaihtelee punaruskeasta harmaanruskeaan. Ne ovat karkeasekoitteisia, naarmupintaisia, joissa esiintyy leimapannekoristelua. Astiat ovat olleet suuosasta profiloituja ja tasapohjaisia.

Kiviesineet

Hioin-/jauhinkiviä löytyi 1kpl ja hioin-/jauhinkiven katkelmia 5kpl. Ne kaikki löytyivät kaivausalueelta I, lukuunottamatta yhtä jauhihin-/hioinkiven katkelmaa, joka löytyi koeojasta 1.

Pyöreäsärmäisiä (survin-?) kiviä, joissa on käyttöjälkiä löytyi 6kpl. Niistä yksi löytyi kaivausalueelta I ja viisi kaivausalueelta II.

Palanut savi

Palanutta savea löytyi yhteensä 728 palaa/4837g (kartta s. 29). Suurin osa paloista löytyi kaivausalue II:n ruuduista 81-84/88 ja 80-83/89. Useissa palaneen saven kappaleessa oli selkeitä oksapainanteita ja tällaiset palat on löytöluettelossa merkitty savitiiviteeksi.

Palanut luu

Palaneen luun kappaleita löytyi 211kpl/160,5g (kartta s.30). Luulöydöt ovat jakautuneet melko tasaisesti molemmille kaivausalueille.

Mantelikivi

Kaivauksissa löydettiin punertavanruskeita terävasärmäisiä, eri kokoisia kiven kappaleita (paino keskim. 24g), joissa on pieniä kuoppia. Geologi Kari A. Kinnunen Geologian tutkimuskeskuksesta määrittä "kiven" vulkaaniseksi kivilajiksi (mantelikivi), jollaista ei tunneta maastamme, vaan sen lähin esiintymisalue on Pohjois-Saksassa

(Kinnunen, suull. tiedonanto ja liite I).

Mantelikiveä löytyi yhteensä 539 palaa/13159g (kartta s. 28), pääasiassa kaivausalue I:n luoteisosasta ja koeoja 1:n länsipäästä. Eri-tyisesti paljon laavaa löytyi ruuduista 96-98/80, 96-97/81, 96-98/82 ja 96-97/83.

Miksi laava on tuotu asuinpaikalle? Kappaleissa ei ole työstön tai käytön jälkiä, lisäksi mantelikivi on haurasta, joten se ei tunnu sopivan työkalujen materiaaliksi. Myöskään kappaleiden sijainti asuinpaikalla ei viittaa mihinkään erityiseen toimintaa.

Kvartsi

Kvartsin kappaleita löytyi 164kpl/2565g. Sitä löydettiin etupäässä kaivausalueen keski ja eteläosasta. Kvartsia ei oltu työstetty ja ainakin osa siitä on ilmeisesti peräisin asuinpaikan länsireunassa sijaitsevasta kvartsijuonteisesta kalliosta, josta lohkeilleita paloja löytyi kallion juurelta.

Muut löydöt

Rautaisen sirpin terän katkelma löydettiin ruudusta tasosta ja rautainen vartaan kappale löydettiin ruudusta tasosta. Myös varras on mahdollisesti sirpin ruodosta. Sirpin kuuluminen asuinpaikan esineistöön ei ole varmaa, vaan se saattaa olla jäännös myöhäisemmästä toiminnasta, jota kuvastaa alueelta tehdyt radiohiiliajoitukset (ks. tarkemmin s. 9).

Malmi

Ruudusta 94/85 löytyi kaksi pyöreäsärmäistä painava kiveä (28g), jotka mahdollisesti sisältävät metallia.

KIINTEÄT RAKENTEET

Tulisijat

Kaivauksissa paljastui kolme tulisijaa, jotka kaikki sijaitsivat kaivausalueella I. Niistä läntisin sijaitsi kallion kupeessa, ruudussa 92/76 (kartta s. 25). Laaja nokimaa-alue tuli näkyviin pintakerroksessa ja jatkui viidennen tason alapuolelle, joten sen syvyys oli n. 40cm. Nokimaa-alueella ja sen ympärillä oli jonkin verran kiviä, mutta ne eivät muodostaneet yhtenäistä kiveystä ja osa niistä oli lohjennut viereisestä kalliosta. Kyseisen tulisijan ympäriltä saatiin löytöinä vain mantelikiven kappaleita.

Ruudussa 92/82 sijainneessa tulisijassa (kartta s. 26) ja sen ympärillä oli jonkin verran kiviä, mutta siinäkään ei ollut selkeää kiveystä. Nokimaa ja palanut hiekka ulottuivat n. 40 cm:n syvyyteen. Tulisija on alunperin ollut maahan kaivettu kuoppa. Lieden ympäriltä löytyi mantelikiveä ja palanutta luuta. Tästä liedestä otettu radiohiiliajoitus (Hel-2928) osoittaa että kyseinen rakennelma on selvästi nuorempi kuin asuinpaikalta löydetty keramiikka (ks. tarkemmin s. 9).

Ruudussa 96/80 ollut liesi sijaitsi matalalla kumpareella (kartta s. 27). Myöskään siinä ei ollut selkeää kiveystä, vaikka liedessä ja sen ympärillä oli erikokoisia kiviä. Nokimaan ja palaneen hiekan paksuus oli n. 20 cm. Lieden ympäriltä löydettiin palanutta savea ja mantelikiveä

Mahdolliset rakennuksen jäännökset

Palaneen saven kappaleet viittaavat siihen, että paikalla on mahdollisesti ollut rakennus, jonka seinissä on ollut savella silattua oksapunosta. Kaivausalueen II eteläpäässä, missä palanutta savea on runsaasti, hiekka on mullansekaista, mikä saattaa olla jäännöksi seinärakenteeseen kuuluneesta turpeesta (kartta s. 21).

RÖYKKIÖ

Rakenne

Röykkiö sijaitsi asuinpaikan kaakkoisreunassa, loivasti viettävässä rinteessä. Sen kiveys oli lähes kokonaan turpeen peittämä lukuunottamatta paria suurinta kiveä.

Turpeen poiston jälkeen tuli röykkiöstä näkyviin osittain hajallaan oleva melko pienistä kivistä kasattu kiveys, jonka lounaiskulmassa oli vahva nokimaa-alue.

Syvennälle kaivettaessa nokimaa laajeni ollen suurin tasossa 2, jonka jälkeen se pieneni häviten kokonaan tason 4 alapuolella. Myös kiveys oli laajimmillaan tasossa 2, ulottuen tasoon 4 saakka. Kiveyksessä ei havaittu rakenteita (kartat s. 32-36).

LÖYDÖT

Keramiikka

Saviastian paloja löydettiin 683 palaa, jotka painoivat 1505,5g. Osa saviastioista oli samaa tyyppiä, kuin asuinpaikalla. Palat ovat peräisin ilmeisesti yhdestä astiasta. Osa saviastianpaloista oli kuitenkin peräisin asuinpaikkakeramiikasta täysin poikkeavaa. Ne olivat peräisin suosasta profiloidusta, ohutseinäisestä astiasta, jonka savimassa on hienosekoitteista, väriltään tumman harmaata,. Astian ulkopinta on silattu savella ja profiloidun suosan alla on kolme päällekkäistä astian ympäri kulkevaa vedettyä, kapeaa viivaa.

Muut löydöt

Muita löytöjä ovat sininen kiertämällä valmistettu kapea lasihelmi ja 12kpl kvartsi-iskoksia.

Kyseisessä rakennelmassa on nokimaasta ja hiilestä päätellen pidetty tulta enne kuin löydetyt esineet on asetettu kivien lomaan. Löydöt

voisi tulkita hauta-antimiksi, mutta røykkiössä ei havaittu mitään merkkejä vainajasta.

Røykkiöstä kerättiin hiiltä ajoitusta (Hel-2929) varte. Saatu tulos on kuitenkin selvästi nuorempi kuin löytöjen ajoitus.

C14 ajoitukset

Tutkimusalueelta kerättiin hiilinäyteitä C14 ajoituksia varten. Toinen ajoitetuista näytteistä otettiin asuinpaikalta tulisijasta ruudusta 92/82 ja toinen røykkiöstä 9.

Lab. no.	Näyte	Ikä (BP)
Hel-2928	asuinpaikka I	1160 \pm 90
Hel-2929	røykkiö 9	920 \pm 110

Kalibroidut tulokset:

Minimum of cal age ranges (cal ages)
maximum of cal age ranges

Hel-2928

one sigma cal AD 732 (886) 984

two sigma cal AD 660 (886) 1020

Hel-2929

one sigma cal AD 1000 (1044, 1090, 1122, 1139, 1152) 1220

two sigma cal AD 891 (1044, 1090, 1122, 1139, 1152) 1280

Kalibroinnissa on käytetty University of Washington quarternary isotope lab radiocarbon program 1987 rev 2.0 tietokoneohjelmaa

Molemmat ajoitukset pyrittiin ottamaan selkeästi esihistorialliseen kontekstiin kuuluvista paikoista. Toinen syväältä liedestä (ruutu 92/82) ja toinen hautarøykkiön kiveyksestä.

Molemmat ajoitukset ovat kuitenkin selvästi liian nuoria asuinpaikan ajoittaviin löytöihin nähden ja antavat toisiaan lähellä olevat tulokset. Ne ovat mahdollisesti, palaneen puun ikä huomioon ottaen, merkkejä suhteellisen myöhäisestä toiminnasta.

Tutkimusalue on tasainen ja sellaisena sopiva kaskettavaksi. On mahdollista, että ajoituksessa käytetyt hiilet ovat jäänteitä paikalla harjoitetusta viljelystä.

Ensimmäisissä maakirjoissa vuodelta 1552, on tietoja Åminnen alueen maanomistajista Per Perssonista ja Morten Mongsonista joiden etunimestä muodostui tilan nimi Per-Mårten, joka on aikojen saatossa muuttunut nykyiseen muotoonsa Permorten. P.-O. Blomqvist on arvellut että Åminnen talonpojat olisivat asettuneet alueelle 1335-1407, jolloin Skavistad, Åminne mukaan lukien kuului lähellä Tallinnaa sijaitsevalle Padisten luostarille.

Yhteenveto

Kaivauksissa tutkittiin osa ratalinjalle jäävää asuinpaikka ja asuinpaikalla sijainnut röykkiö. Asuinpaikalta löydettiin Morby keramiikkaa, joka ajoittaa sen varhaiselle rautakaudelle. Muita löytöjä olivat rautaisen sirpin katkelmat, hion-/jauhinkivet, käyttöjälkisen pyöreäsärmäiset kivet, mantelilaavan -, palaneen saven -, mantelikiven -, malmin (?) -, palaneen luun ja kvartsin kappaleet.

Maaperä kaivausalueella oli hiekkaa, jonka joukossa oli kiviä ja siinä oli runsaasti merkkejä ihmistoiminnasta. Värjäytyneen maan - ja löytökerroksen paksuus vaihteli 10-40 cm.

Kaivauksessa löydettiin kolme tulisijaa. Merkkejä paikalla olleesta seinärakenteesta ovat palaneen saven (savitiivistein) kappaleet.

Tutkittu röykkiö oli maansekainen ja rakenteeton. Siitä löydettiin lasihelmi, saviastian paloja ja kvartsi-iskoksia.

Sekä asuinpaikalta että röykkiöstä otetut C14 ajoitukset antavat selvästi löytöjä nuoremman ajoituksen.

Kertomukseen liittyvät kartat:

KAIVAUSALUE I ja II

Peruskarttaote 1:20 000	s. 17
Yleiskartta 1:250	s. 18
Pintavaaituskartta 1:250	s. 19

Tasokartat 1:50 :

Taso 1	s. 20
Taso 2	s. 21
Taso 3	s. 22
Taso 4	s. 23

Yksityiskohtakartat liesistä 1:20 :

Liesi ruudussa 92/76, taso 4	s. 24
Liesi ruudussa 92/76, taso 5	s. 25
Liesi ruudussa 92/82, taso 4	s. 26
Liesi ruudussa 96/80, taso 4	s. 27

Löytökartat 1:50

Saviastianpalat ja laava	s. 28
Palanut savi/savitiiviste	s. 29
Palanut luu	s. 30

RÖYKKIÖ 9

Pintavaaituskartta 1:25	s. 31
Tasokartat 1:25	
Taso 1	s. 32
Taso 2	s. 33
Taso 3	s. 34
Taso 4	s. 35
Profiilikartta (SSW-NNE) 1:25	s. 36

INVENTOINTI

Peruskarttaote 1:20 000	s. 37
Yleiskarttaluonnos 1:2500	s. 38

Kertomukseen liittyvät negatiivit:

nega nro

- 88544 Tutkimusalue peltojen ympäröimällä kumpareella, kuvattu pohjoispuolelta kulkevalta tieltä, luoteesta.
- 88545-548 Kaivausalue raivattuna, lounaasta.
- 88549-550 Kaivausalue I pohjoispää, itä-kaakosta.
- 88551-553 Kaivausalue I ja II, eteläpuoli, taso 1, idästä.
- 88554 Kaivausalue II, taso 1, pohjois-koillisesta.
- 88555 Kaivausalue, taso 3, kaakosta.
- 88556 Tulisija ruudussa 96/80, taso 3,
- 88557 Tulisija ruudussa 92/82, taso 3, koillisesta.
- 88558-559 Röykkiö 9, länsisektori tasossa 1 ja itäsektori tasossa 2, idästä.
- 88560 Keramiikkaa röykkiössä 9, ruudussa 117/111, taso 2.
- 88561 Röykkiö 9, profiili, kaakosta.

Liite II

Luettelo kaivauksien yhteydessä inventoiduista muinaisjäännöksistä

Kaivausten yhteydessä löydettiin Kaivausalueelta n. 0,7km lounaaseen sijaitsevan Sjösängin, Nyåkersbergetin ympäristöstä 37 röykkiötä, kivistä, kivivalli ja yksi kaivanto.

Kalmisto on suhteellisen hyvin säilynyt kokonaisuudessaan, lukuunottamatta suurimpia röykkiöitä, joihin on kaivettu kuoppia. Koekuopitusta ei alueella suoritettu, mutta on todennäköistä, että siellä on röykkiöihin liittyviä asuinpaikkoja. Tällaisia mahdollisia alueita on röykkiöiden 1-11 länsipolella, röykkiöiden 15-38 itäpuolella sekä röykkiöiden 24-28 ympäristössä.

Muinaisjäännökset tarkastettiin ja **pikakartoitettiin**. Tulokset oheisessa luettelossa ja kartoissa s. 37, 38.

Peruskartta : 1:20 000 2014 05 POHJA

Kylä: Sjösäng		x = 6 662 30
Alue: Nyåkersberget	606 01 0038	y = 2476 88
Tila: 1:10		z = 35-40m

Röykkiö 1

Pitkänomainen, kalliopohjainen.
pit. 3,5 m, lev.2m.

Röykkiö 2

Pitkänomainen, kalliopohjainen.
pit. 4,3 m, 3mlev.

Röykkiö 3

Pitkänomainen.
pit. 4m, lev. 1,5m.

Röykkiö 4

Soikea, kalliopohjainen.
pit. 5m, lev. 3m.

Röykkiö 5

Muoto epämääräinen, kalliopohjainen.
pit. 3,5m, lev. 2m.

Röykkiö 6

Muoto epämääräinen, kalliopohjainen.
pit. 5m, lev. 3m.

Röykkiö 7

Pitkänomainen (Lu-Ka), Lounaissivulla ja kaakkoispäässä iso maakivi.
maapohjainen.pit. 6m, lev. 4m.

Röykkiö 8

Muoto epämääräinen, osittain tuhoutunut, polku kulkee röykkiön läpi,
maapohjainen.
pit. 3m, lev. 1,5m.

Röykkiö 9

Neliömäinen, maakiven ympärille rakennettu, maapohjainen.
pit. 3m, lev. 3m.

Röykkiö 10

Muoto epämääräinen, kalliopohjainen.
pit. 3m, lev. 1,5m.

Röykkiö 11

Neliömäinen, sammalen peittämä, maapohjainen.
pit. 2m, lev. 2m.

Röykkiö 12

Neliömäinen, luoteiskulmassa maakivi, maapohjainen.
pit. 2m, lev. 2m, kork.

Kivirivi 13

U-muotoinen kivirivi. luoteiskulmassa matala maakumpu.
pit. 3m, lev. 2,5m.

Kaivanto (?) 14

Suorakaiteen muotoinen, kulmat pyöreät, reunoilla runsaasti hiiltä.
pit. 5m, lev. 3,5m, syvyys 0,5m.

Röykkiö 15

Suorakaiteen muotoinen, sammalen peittämä, kalliopohjainen.
pit. 8m, lev. 5m.

Röykkiö 16

Pyöreähkö, kalliopohjainen, keskellä kaivettu kuoppa, jonka halkaisija on n. 3m.
Halk. 10,5m, kork. 1,5m.

Kivivalli 17

Valli on kaakkoon viettävällä rinteellä, maapohjainen
Pit. 35m, lev. 3-5m, kork. 1,5m.
kivien halk. 0,3-1m.

Röykkiö 18

pit. 3 m, lev. 3m, kork. 0,5m.
Pyöreähkö, koillissivulla maakivi, maapohjainen.

Röykkiö 19

Pyöreähkö, keskellä kaivettu kuoppa jonka halkaisija on n. 2,5m.
Halk. 7m, kork. 0,7m.

Röykkiö 20

Pitkänomainen, maapohjainen.
Pit. 6m, lev. 4m.

Röykkiö 21

Pitkänomainen, kalliopohjainen
Pit. 3,5m, lev. 2m.
Kivien halk. 0,3-0,5m.

Röykkiö 22

Pyöreähkö, maapohjainen, mäen laella.
Halk. 3,5m.

Röykkiö 23
Pyöreähkö, maapohjainen, mäen laella.
Halk. n. 3,5m.

Röykkiö 24
Pitkänomainen, kalliopohjainen
Pit. 4,5m, lev. 3m, kork 0,8m.

Röykkiö 25
Pyöreä, kalliopohjainen.
Halk. 5m, kork. 0,8m

Röykkiö 26
Pyöreähkö, kiviä harvassa, kalliopohjainen
Halk. 4m.
Kivien halk. 0,4m.

Röykkiö 27
Kolmiomainen, kalliopohjainen.
Sivun pituus 3-3,5m.
Kivien halk. 0,2-0,4m.

Röykkiö 28
Osittain sortunut, pitkänomainen, kalliopohjainen.
Pit. 9m, lev. 3m, kork. 1,2m.

Röykkiö 29
Pitkänomainen, kaareva, maapohjainen.
Pit. 12m, lev. 3-3,5m, kork. 1,5m.
Kivien halk. 0,4-1m.

Röykkiö 30
Pitkänomainen, maapohjainen.
Pit. 7m, lev. 4m, kork 1,5m.

Röykkiö 31
Pyöreä, kaakkoissektorissa iso maakivi
Halk. 4m.
Kivien halk. 0,2-0,4m.

Röykkiö 32
Pyöreä, maapohjainen.
Halk. 4m.
Kivien halk. 0,3-0,4m.

Röykkiö 33
Pyöreä, turpeen peittämä, maapohjainen.
Halk. 4m, kork 1m.

Röykkiö 34
Pyöreähkö, maapohjainen.
Halk. 3,5m.
Kivien halk. 0,4m

Röykkiö 35
Muoto epämääräinen, maapohjainen.
Halk. 3m, kork.0,6m.
Kivien halk. 0,4m.

Röykkiö 36

Muoto epämääräinen, maansekainen kumpu, reunoilla kiviä, maapohjainen.

Halk. 3m, kork 0,5m.

Röykkiö 37

Pitkänomainen, maapohjainen.

Pit. 4m, lev. 3m, kork 0,3m.

Röykkiö 38

Pyöreähkö, kokonaan turpeen peittämä, maapohjainen.

Halk. 3m.

Röykkiö 39

Pitkänomainen, maapohjainen.

Pit. 6m, lev. 4m, kork. 0,5m.

kivien halk. 0,3-0,6m.

Röykkiö 40

Pyöreähkö, kaakkoissektorissa iso maakivi.

Halk. 4m.

kivien halk. 0,4m.

Röykkiö 41

Tiedot puuttuvat

POHJA PERMORTAN

J. LAURÈN 1988

yleiskartta

mk ~~1:250~~

piirt J.Fast, J.Laurèn

0 5 10m

 kaivausalue

 røykkiö

18

AVOKALLIO

MP 86 255 (KP1)

KOESJA 1

1

2

KOESJA 2

Røykkiö

120

100

80

AMPUMARATA-ALUE

VR-lunastusalueen raja

80

100

120

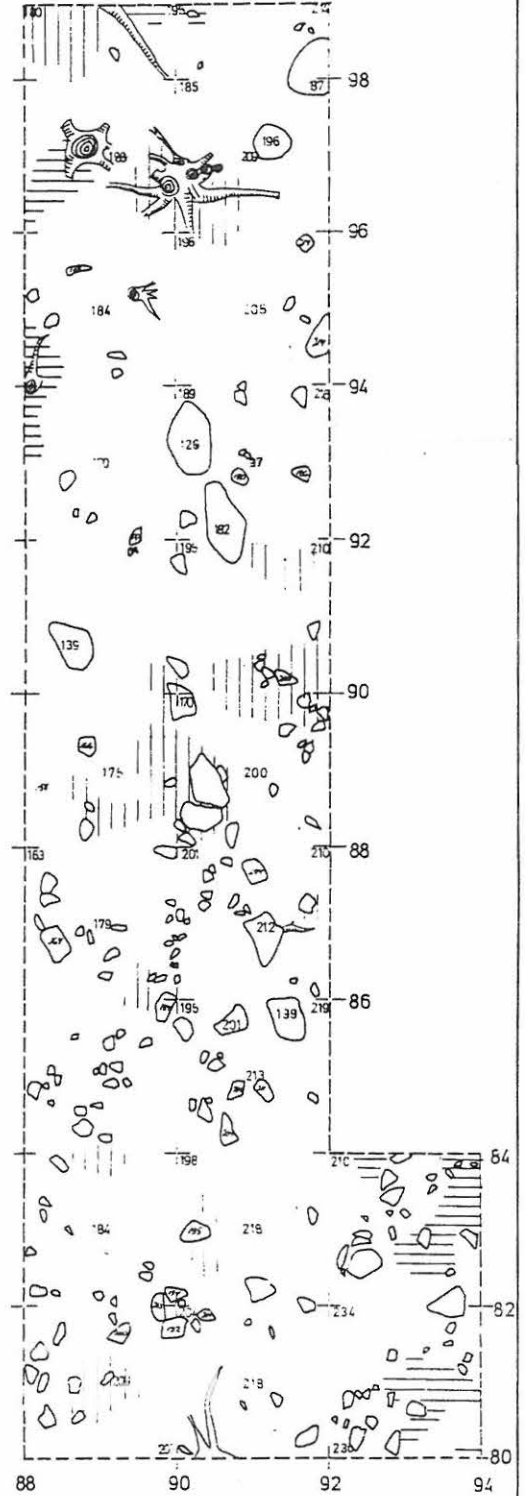
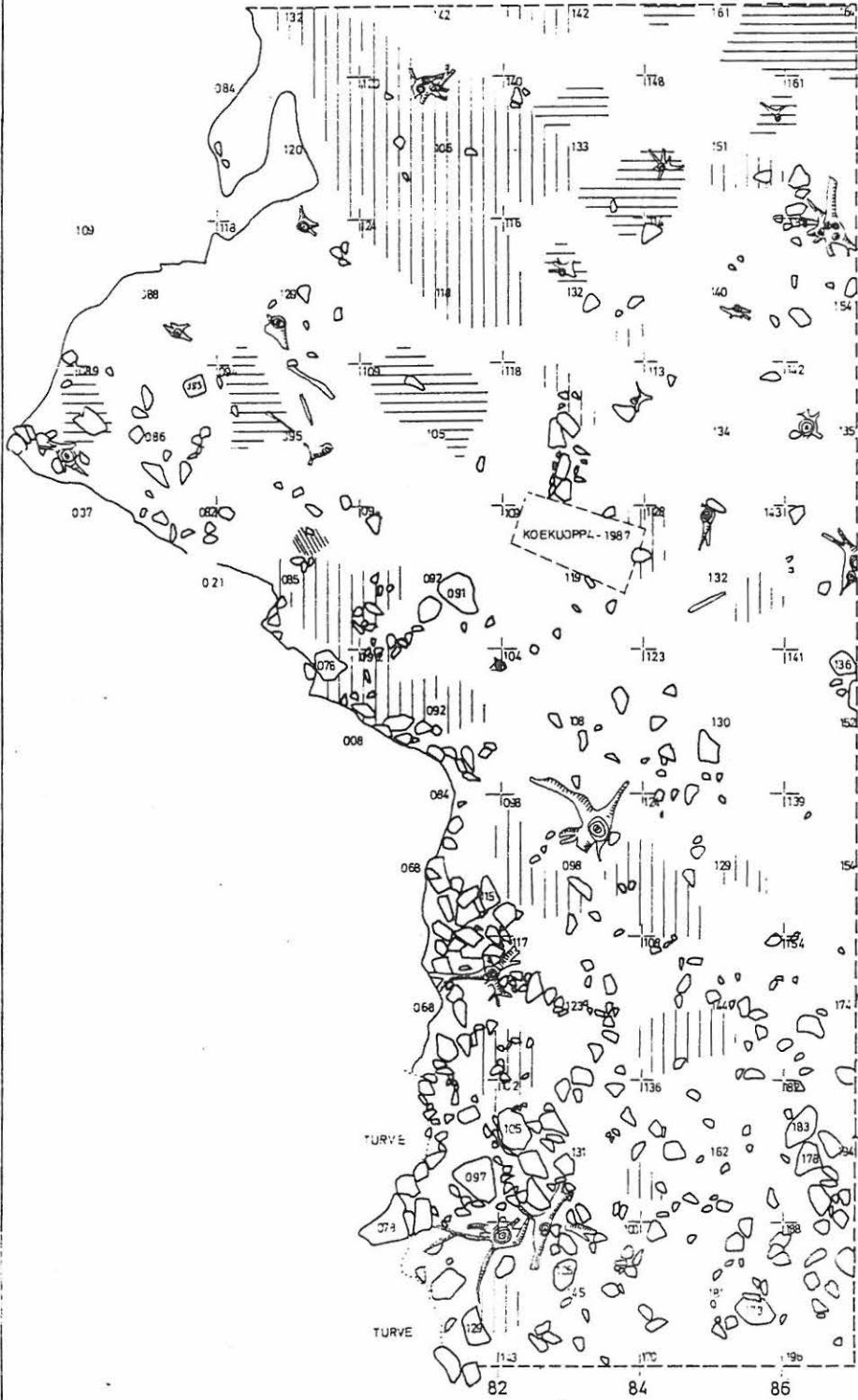
140

POHJA Permortan
 J. Laurén 1988
 kaivausalueet I ja II, taso 1
 kp1 069 (=31.56 mpy)
 mk 1:50
 piirt J.Fast, T.Gestrin

0 1 2m

- NOKIMAA
- RUSKEA HIEKKA
- KELTAINEN HIEKKA
- PINTAMAA

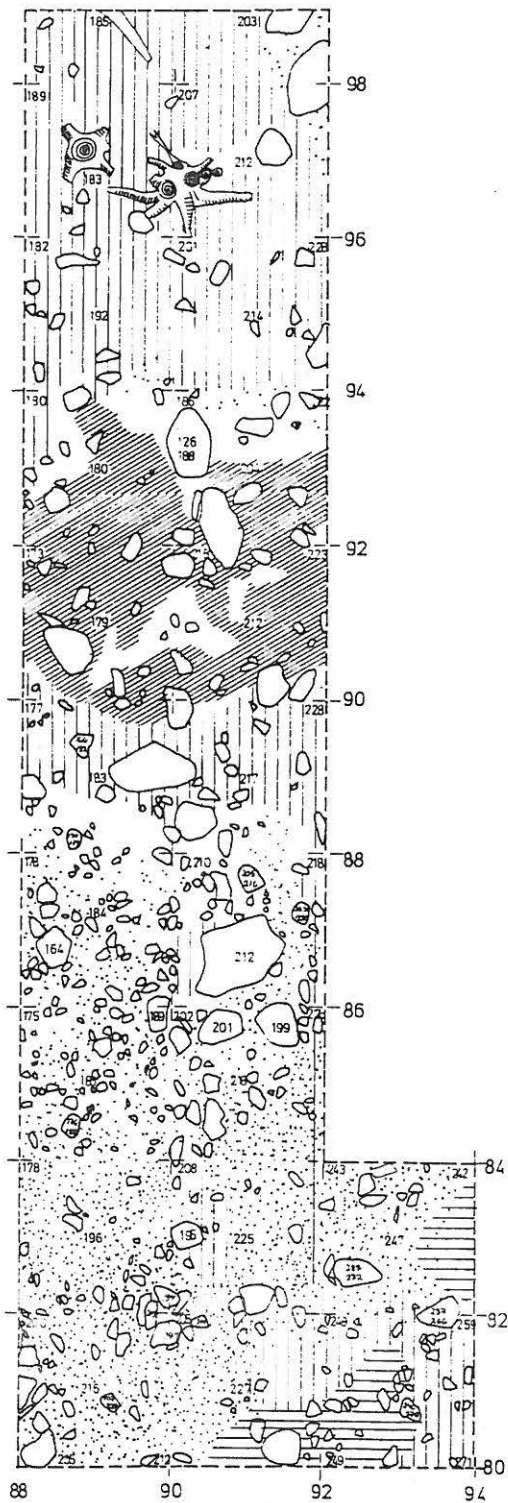
 KANTO, JUURI

POHJA Permortan
 J. Laurén 1988
 kaivausalueet I ja II, taso 2
 kp 1 069 (= 31.56 mpy)
 mk 1:50
 piirt J. Fast, T. Gestrin, R. Kesseli

0 1 2m

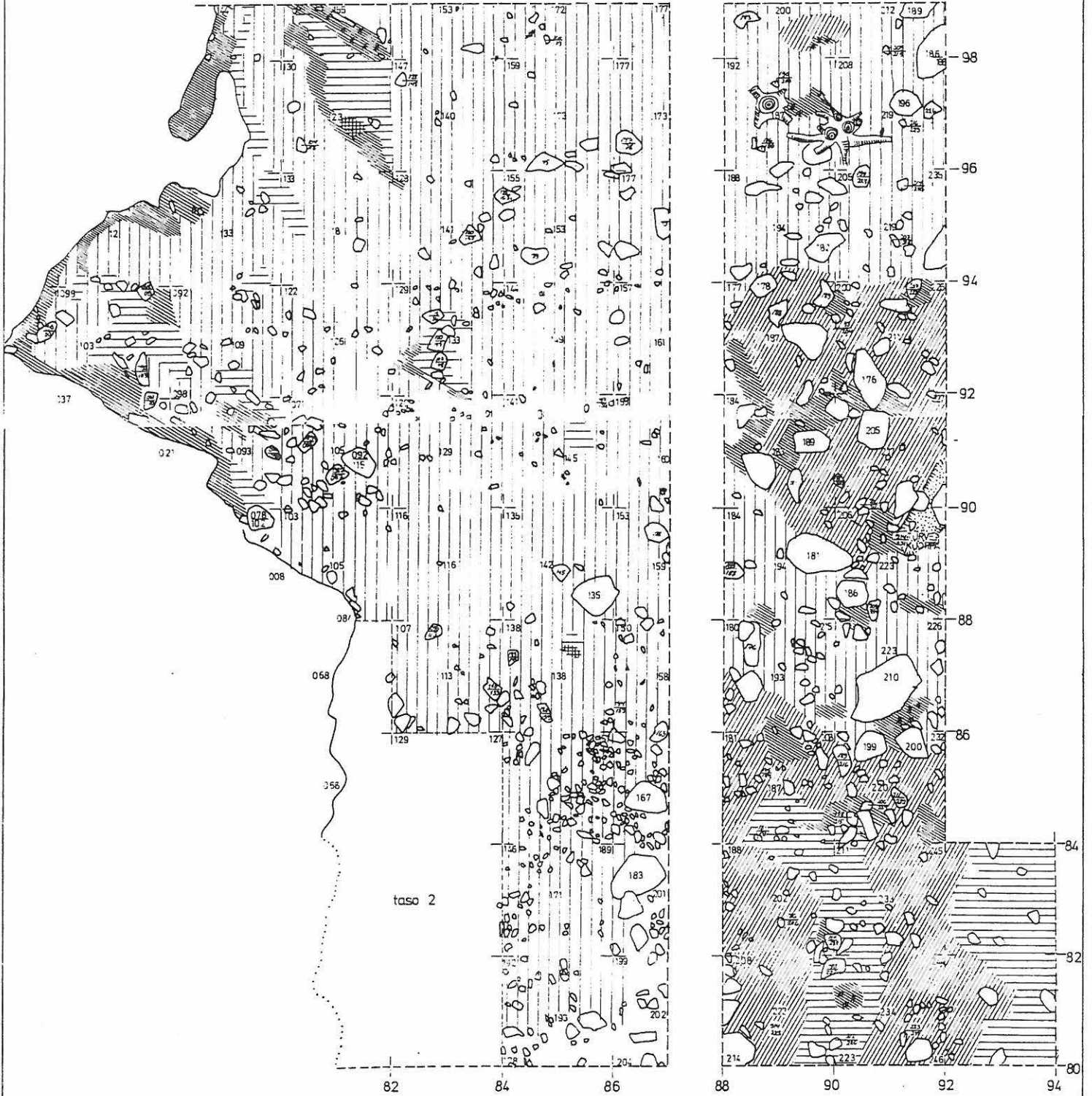
	NOKJAMAA		KELTAINEN HIEKKA
	PALANUT HIEKKA		MÜLLANSEKAINEN HIEKKA
	LIKAMAA		PINTAMAA
	RUSKEA HIEKKA		KANTO, JUURI

POHJA Permortan
 J. Laurèn 1988
 kaivausalueet I ja II, taso 3
 kp 1 069 (= 31,56 mpy)
 mk 4:50
 piirt. T. Gestrin

0 1 2m

	NOKIMAA		KELTAINEN HIEKKA
	PALANUT HIEKKA		MULLANSEKAINEN HIEKKA
	LIKAMAA		HIILTÄ
	RUSKEA HIEKKA		KANTOJUURI

POHJA Permortan

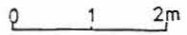
J. Laurèn 1988

kaivausalueet I ja II, taso 4

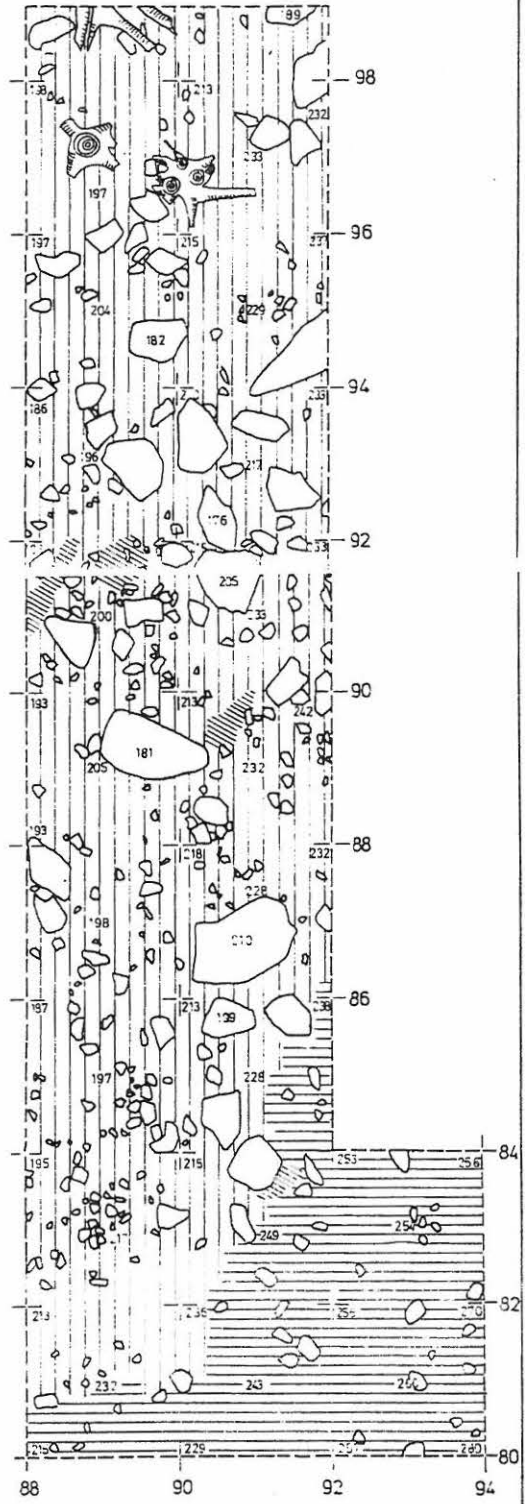
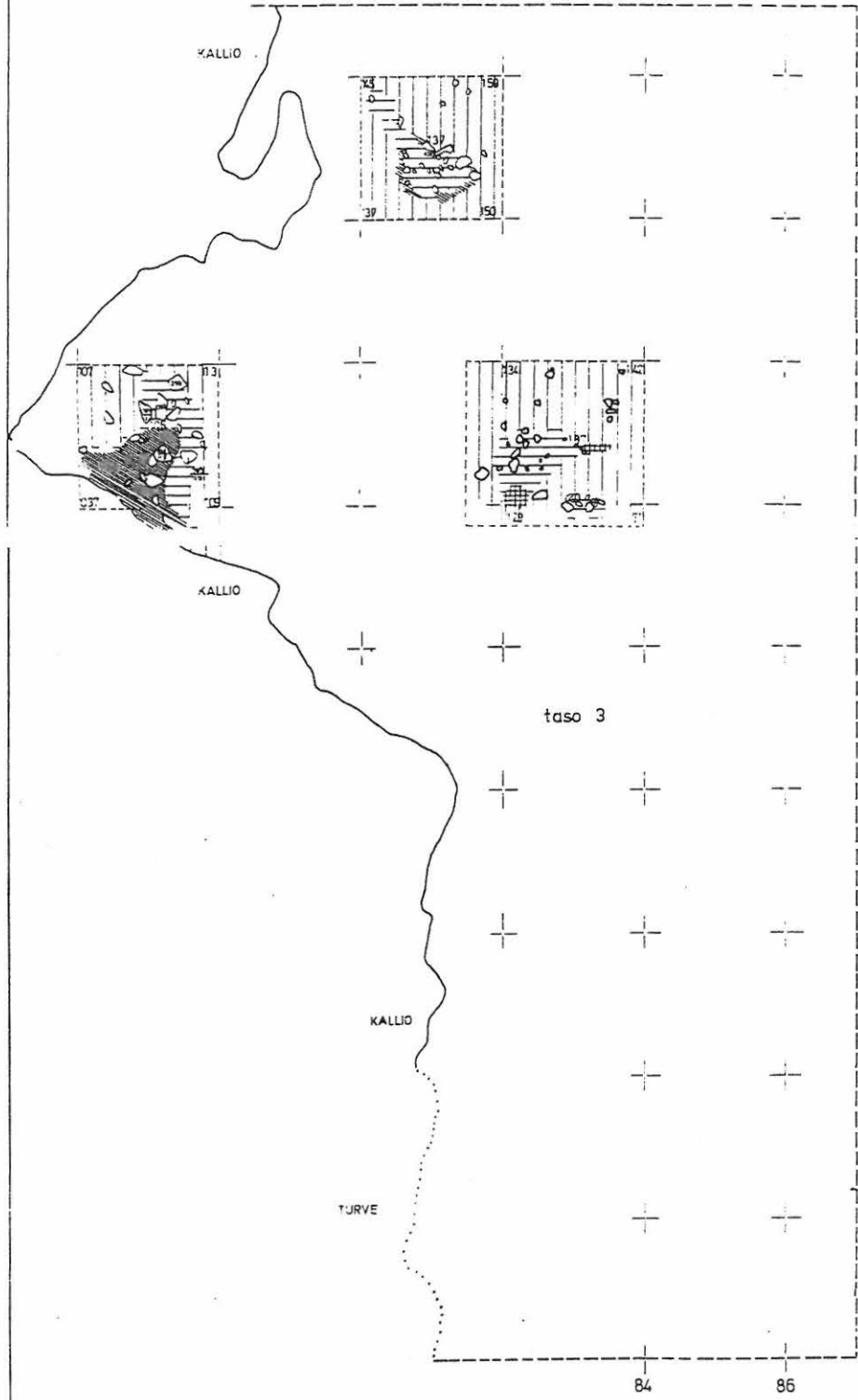
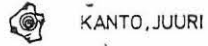
kp 1 069 (=31,56 mpy)

mk 1:50

piirt. T. Gestrin

- NOKIMAA
- PALANUT HIEKKA
- RUSKEA HIEKKA
- KELTAINEN HIEKKA

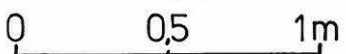
POHJA PERMORTAN

J. LAURÉN 1988

liesi ruudussa

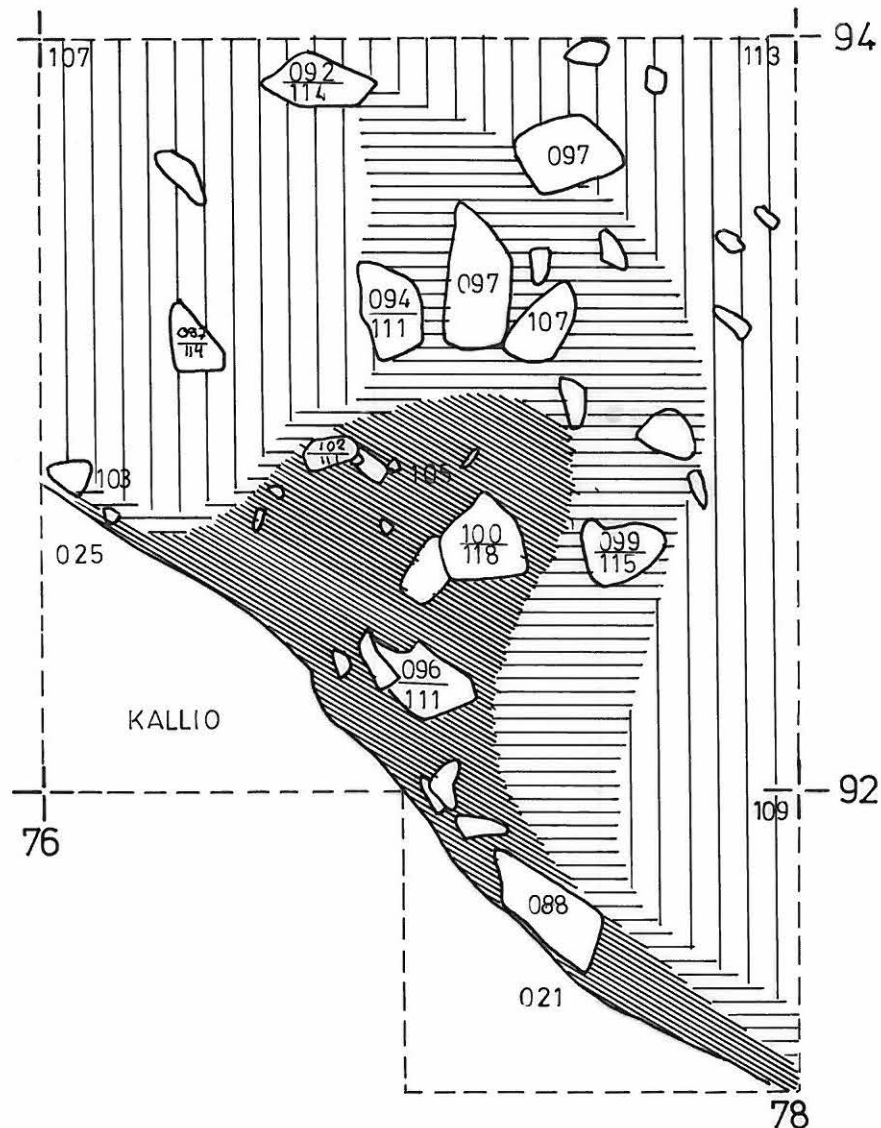
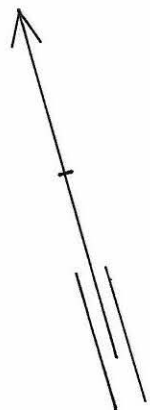
taso 4

kp 1 069 (= 31,56 mpy)

mk 1:20

piirt. T. Gestrin

- nokimaa
- ruskea hiekka
- keltainen hiekka

POHJA PERMORTAN

J. LAURÉN 1988

liesi ruudussa

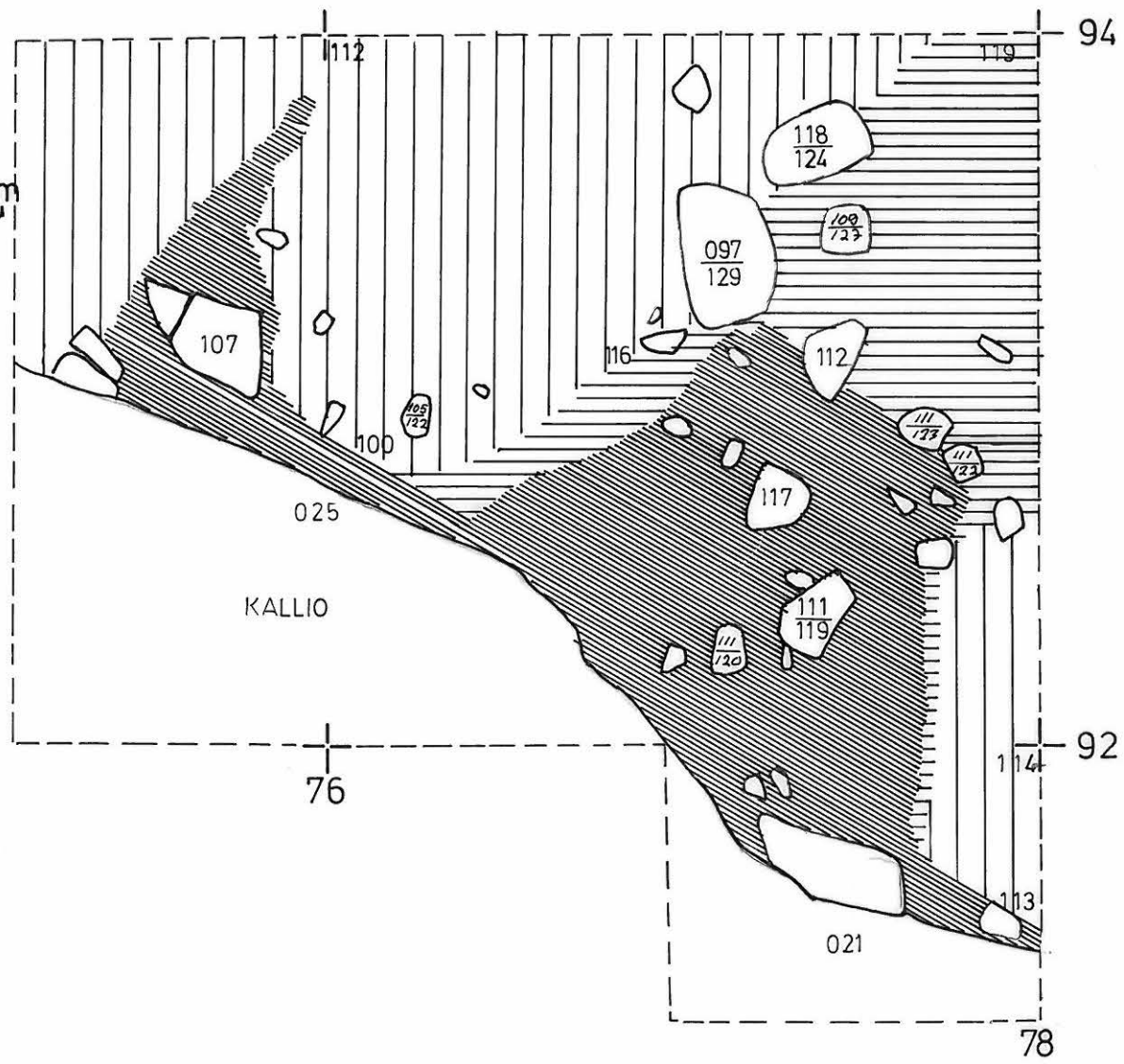
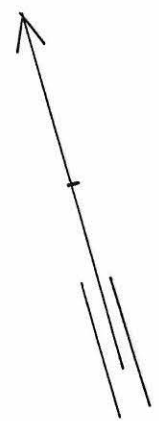
taso 5

kp 1 069 (= 31,56 mpy)

mk 1:200

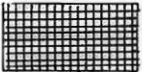
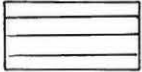
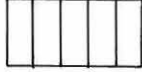
piirt. T. Gestrin

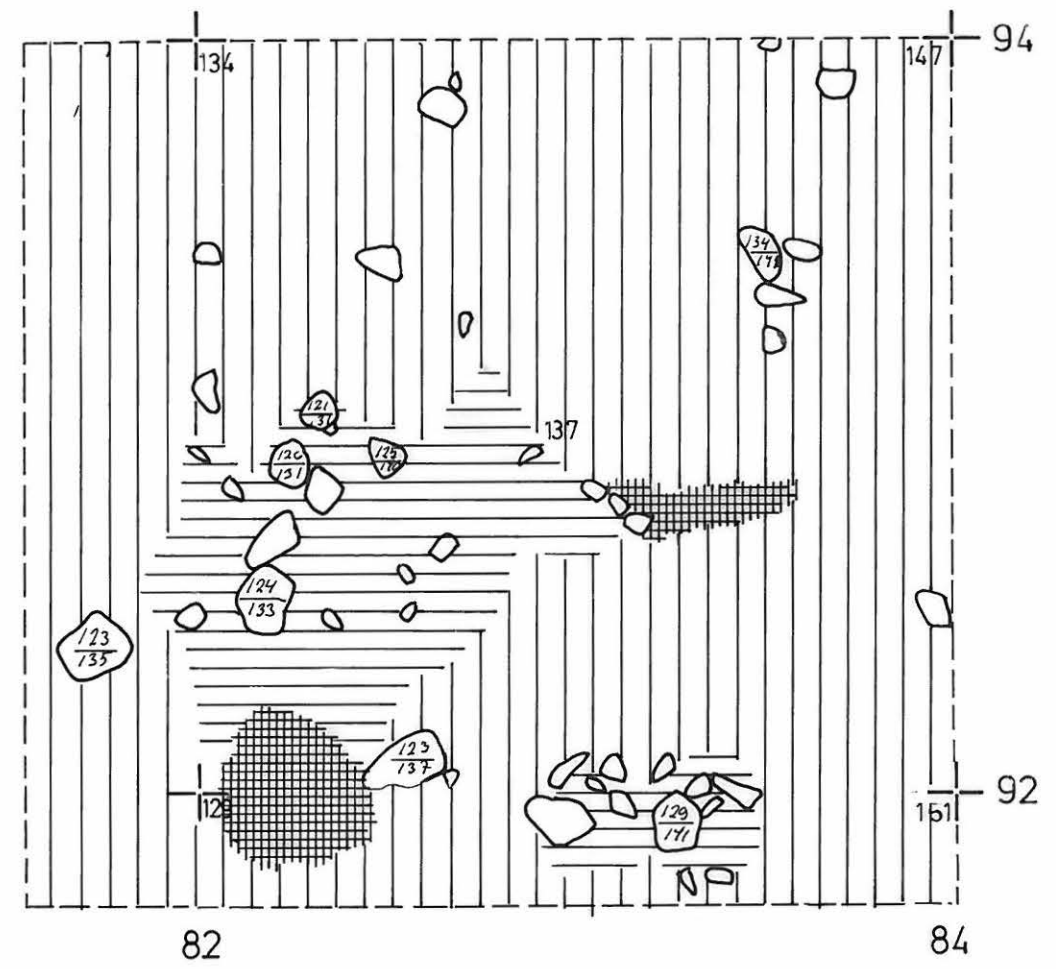
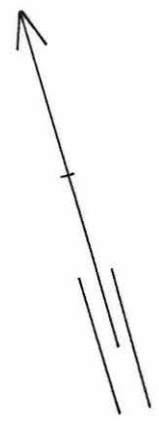
- nokimaa
- ruskea hiekka
- keltainen hiekka

POHJA PERMORTAN J. LAURÉN 1988

liesi ruudussa
taso 4
kp 1 069 (= 31,56 mpy)
mk 1:20 0 0,5 1m
piirt. T. Gestrin

- palanut hiekka
- ruskea hiekka
- keltainen hiekka

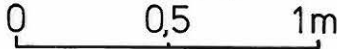
POHJA PERMORTAN

J. LAURÉN 1988

liesi ruudussa

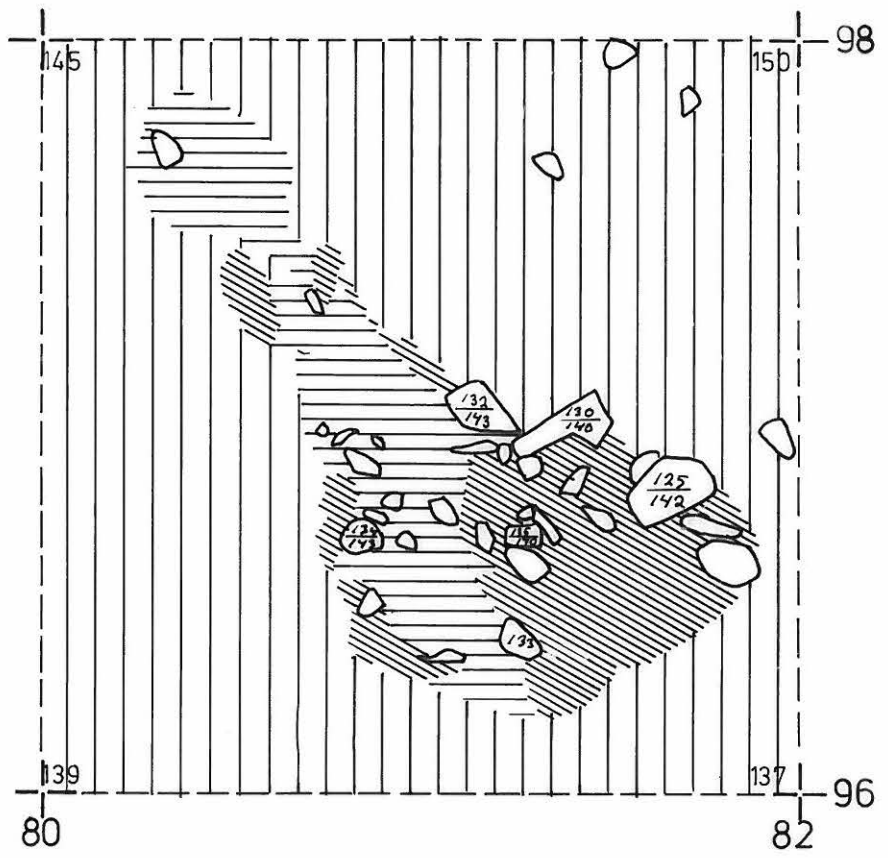
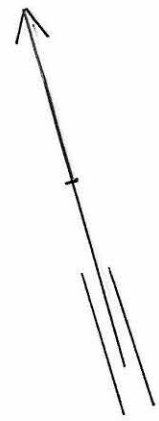
taso 4

kp 1 069 (= 31,56 mpy)

mk 1:20

piirt. T. Gestrin

- nokimaa
- ruskea hiekka
- keltainen hiekka

POHJA Permortan

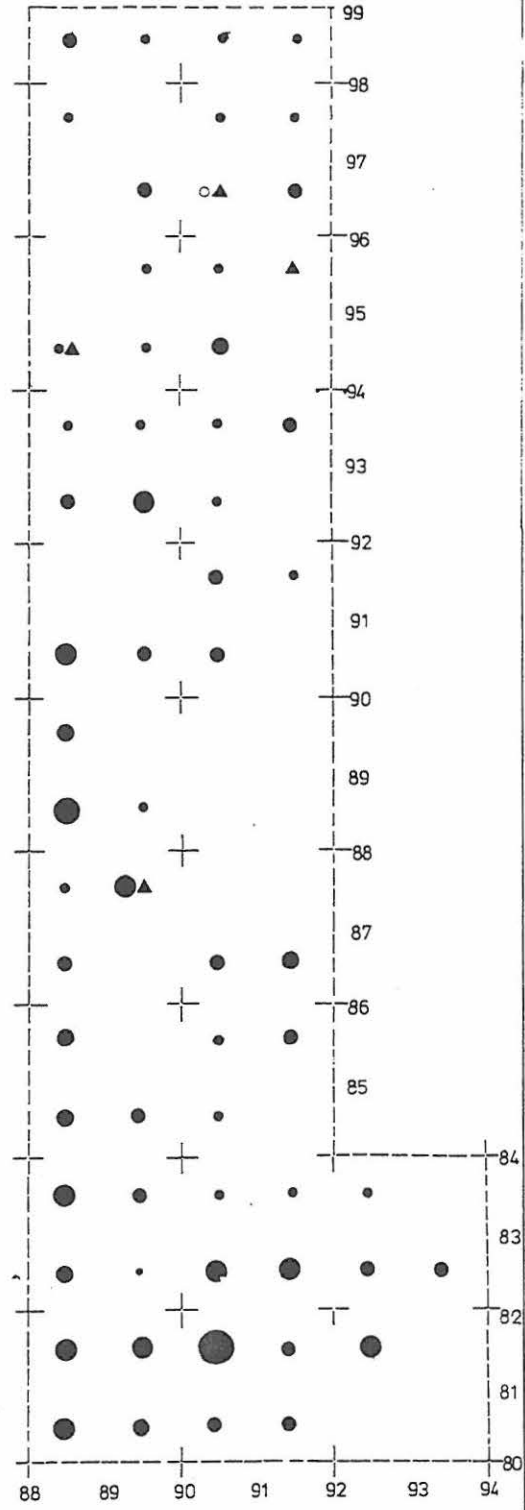
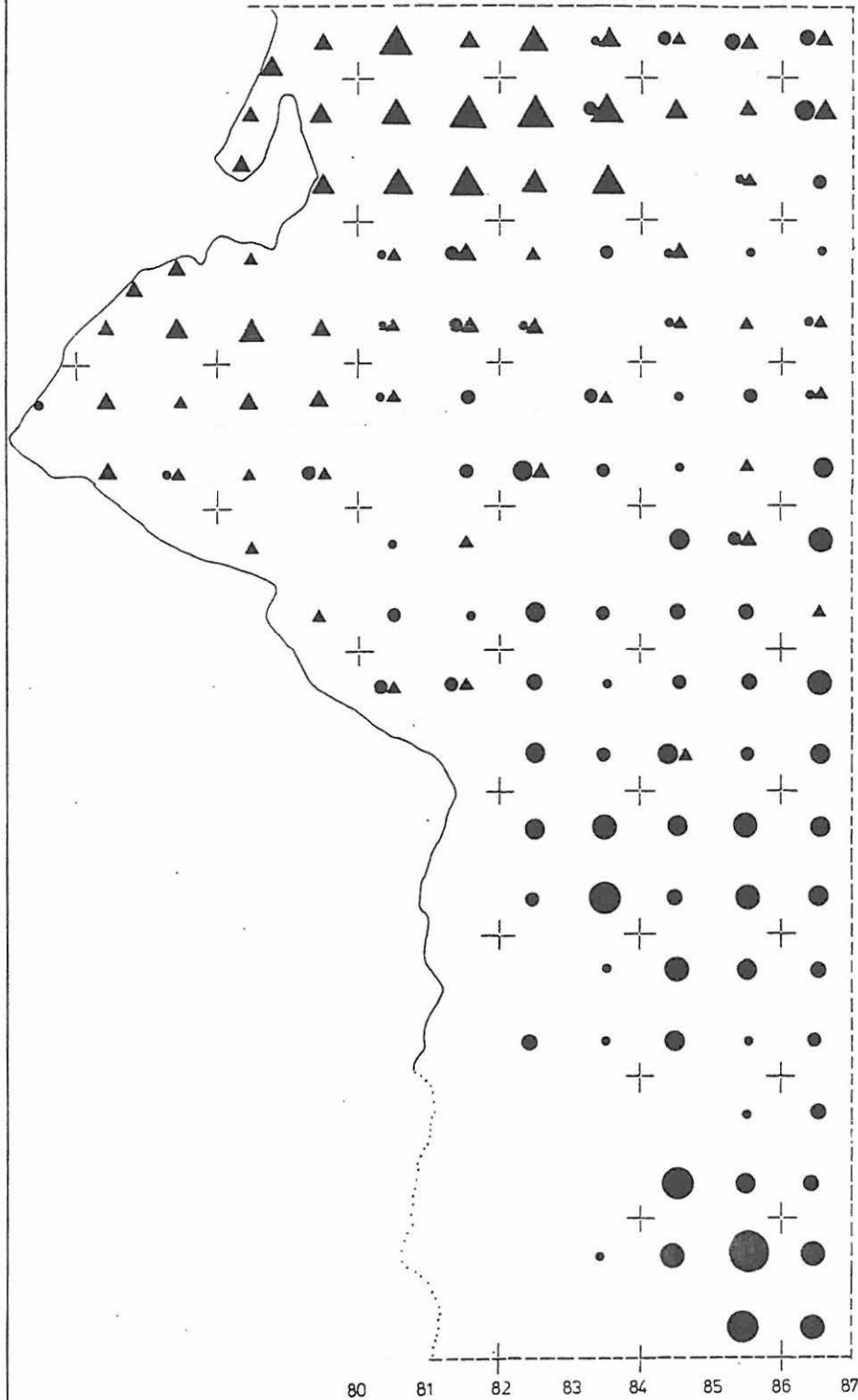
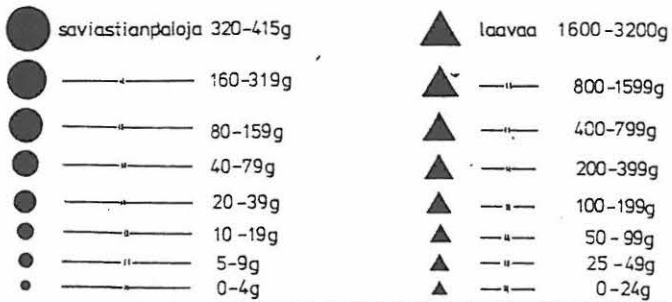
J. Laurèn 1988

löytökaritta (saviastianpalat, laava/m²)

mk 1:50

piirt J. Fast

0 1 2m

POHJA Permortan

J. Laurèn 1988

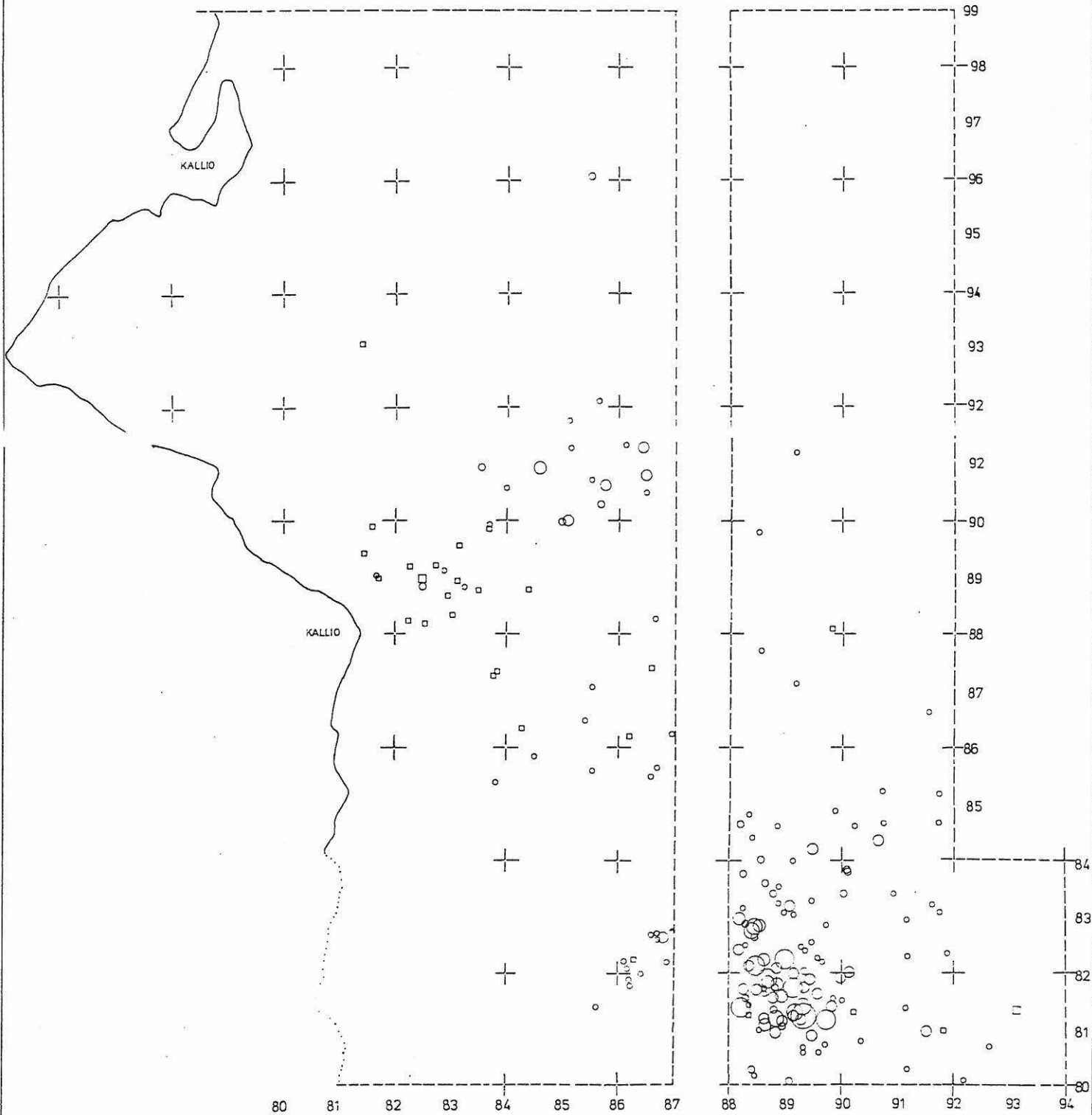
löytökartta (palanut savi/savitiiviste)

mk 1:50

piirt J. Fast

0 1 2m

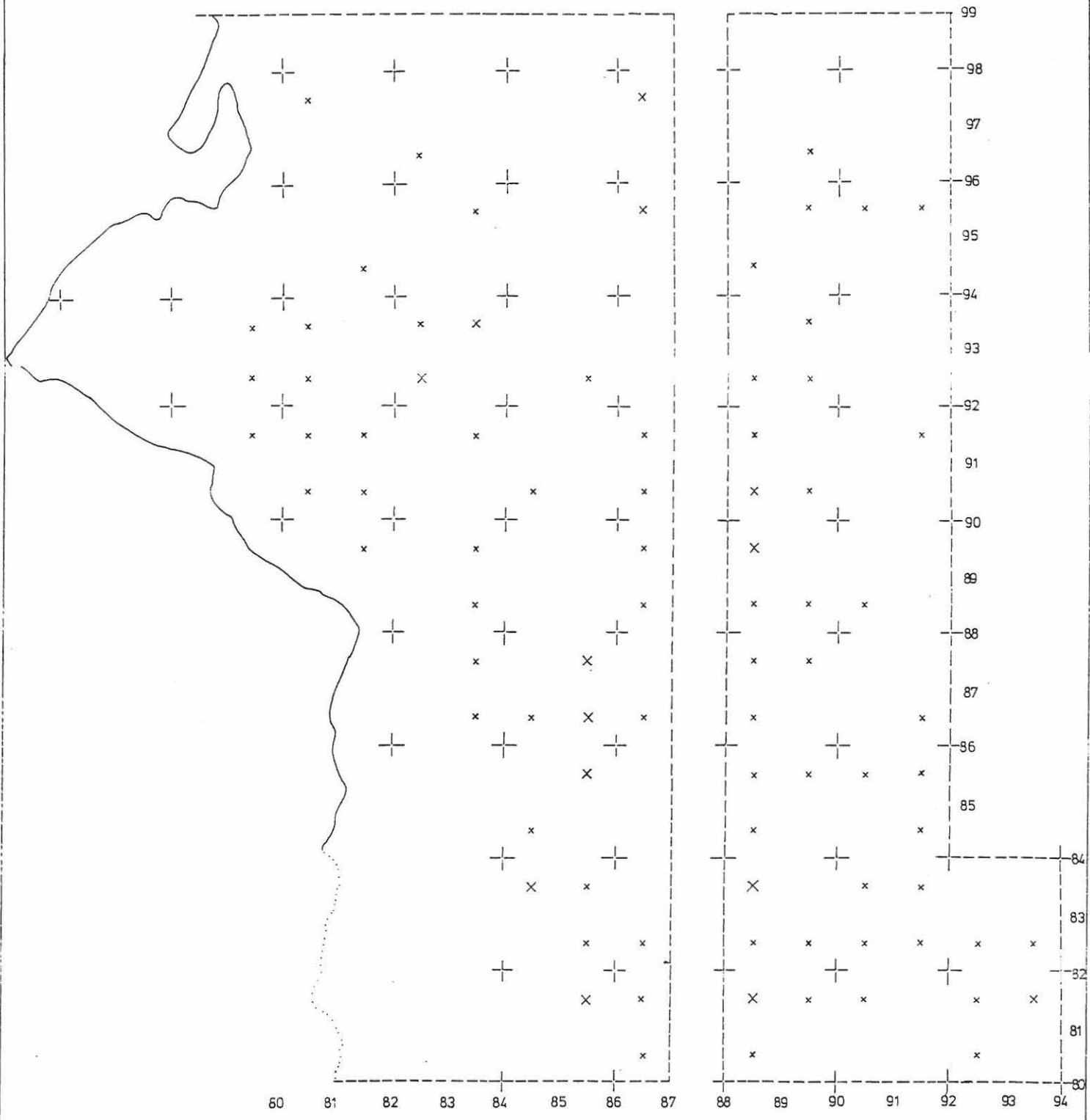
- savitiivistettä yli 320g
- —||— 160-319g
- —||— 80-159g
- —||— 40-79g
- —||— 20-39g
- —||— 10-19g
- —||— 0-9g
- palanutta savea 10-20g
- —||— 0-9g

POHJA Permortan
 J. Laurèn 1988
 löytökartta (palanut luu)
 mk 1:50
 piirt J. Fast

0 1 2m

- x palanutta luuta 10-19kpl
- x ——— 5-9kpl
- x ——— 1-4kpl

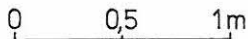

POHJA PERMORTAN

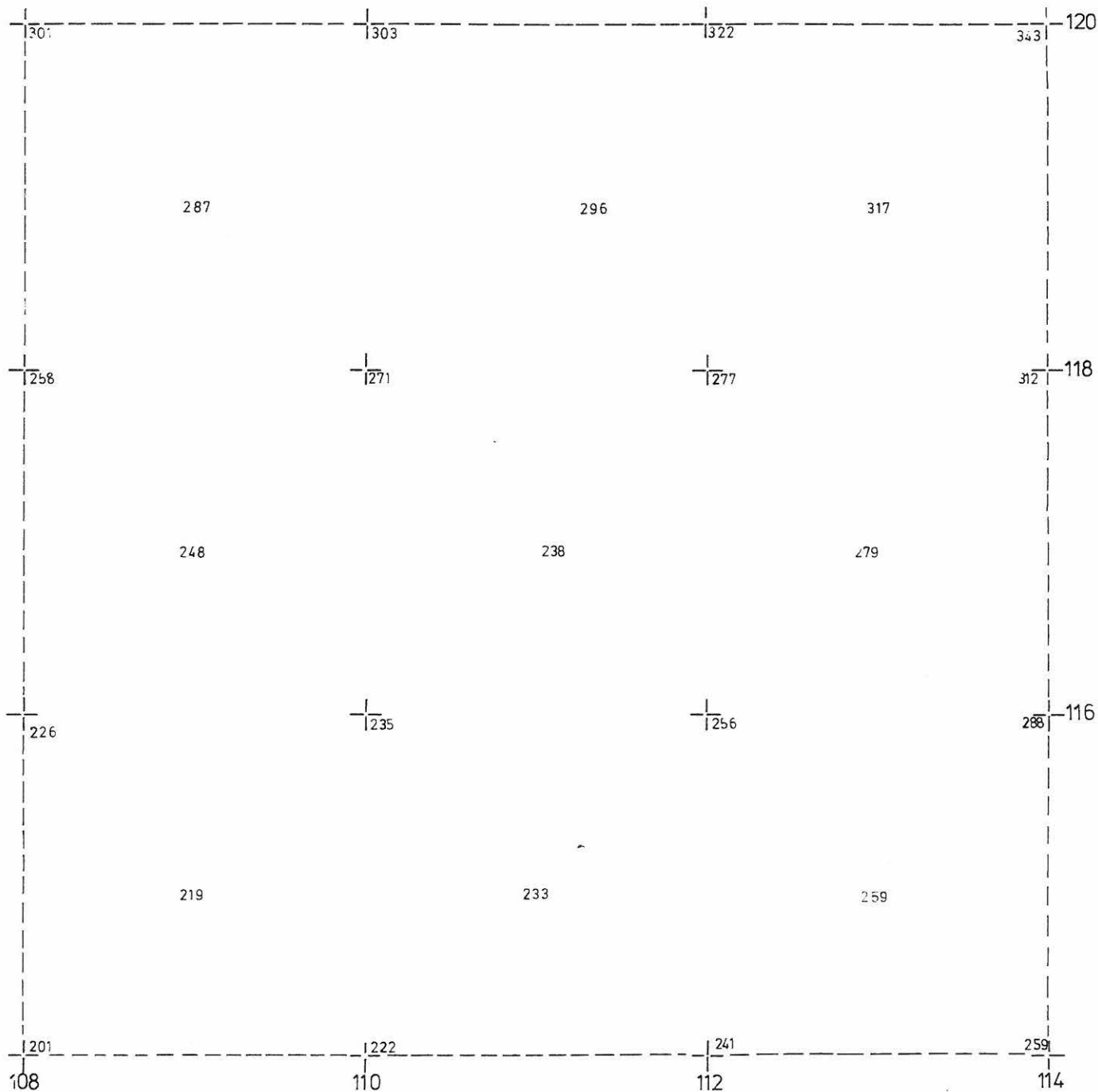
J.LAURÈN 1988

Röykkiö 9, pintavaaituskartta

kp 2 003 (= 30,69 mpy)

mk 1:25

piirt. J. Fast

POHJA PERMORTAN

J. LAURÈN 1988

Röykkiö 9, taso 1 (=pintakerros)

kp 2 003 (30,69 mpy)

mk 1:25 0 0,5 1m

piirt. J. Laurèn

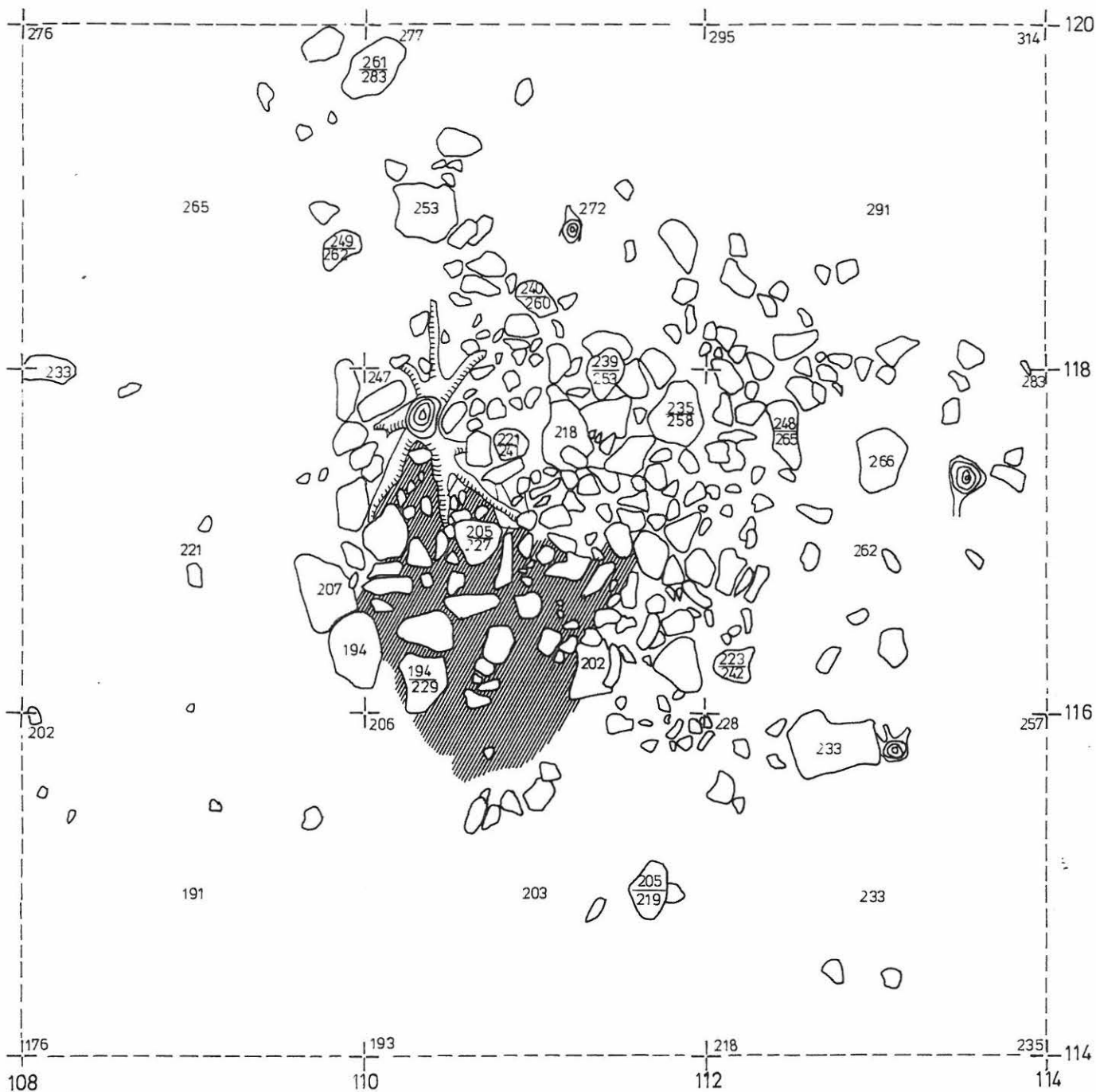
 vahva nokimaa

 pintamaa

 kanto, juuri

 kivi, pinta / pohjalukema

 kaivausalueen raja

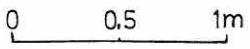

POHJA PERMORTAN

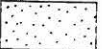

J. LAURÉN 1988

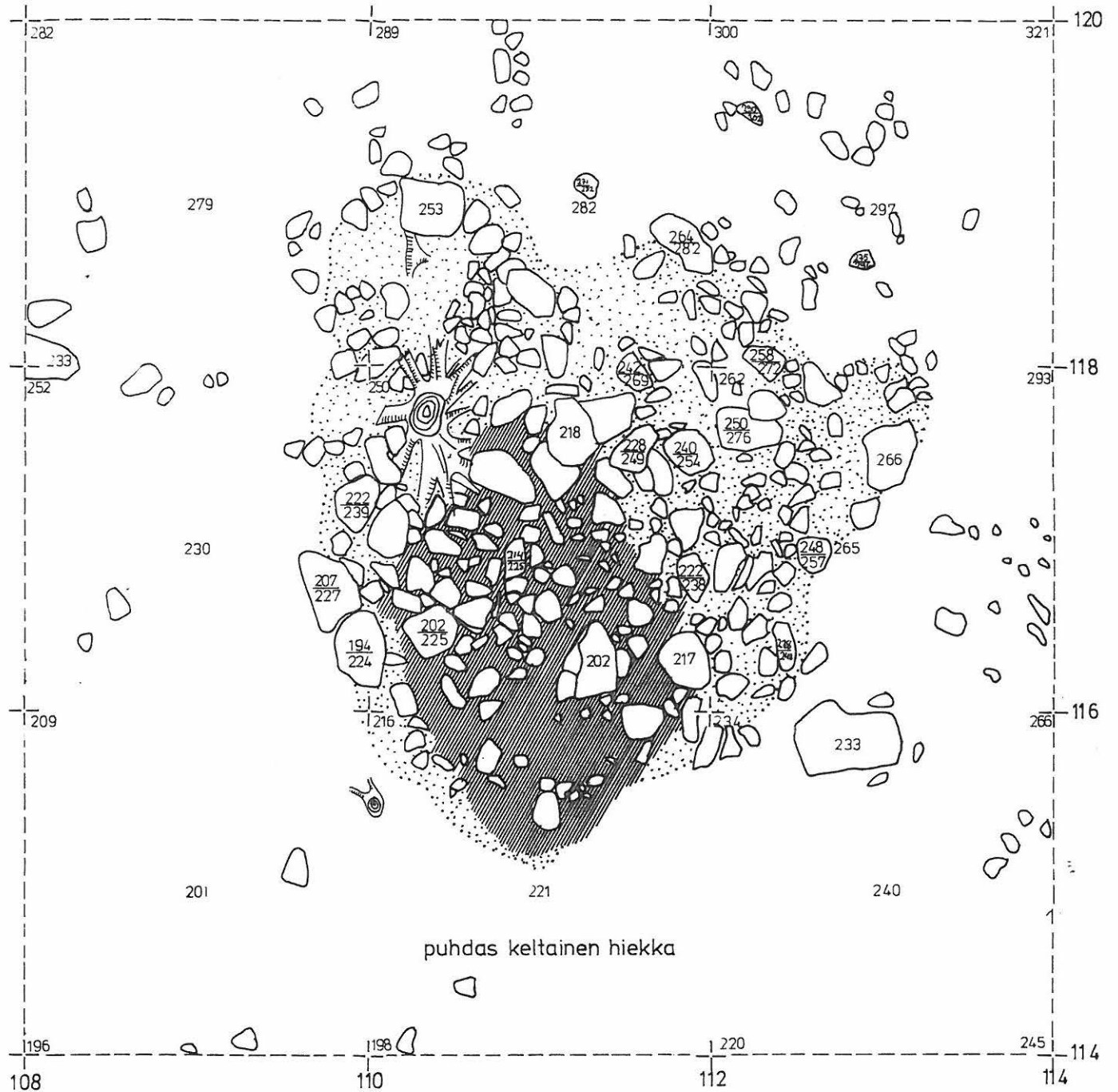
Röykkiö 9 taso 2

kp 2 003 (30,69 mpy)

mk 1:25

piirt. J. Fast

- vahva nokimaa
- mullansekainen hiekka
- kanto, juuri
- kivi, pinta/pohjalukema

33

34 POHJA PERMORTAN

J.LAURÈN 1988

Röykkiö 9, taso 3

kp 2 003 (30,69 mpy)

mk 1:25 0 0.5 1m

piirt. J.Laurèn

vahva nokimaa

palanut hiekka

mullansekainen hiekka

kanto, juuri

kivi, pinta / pohjalukema

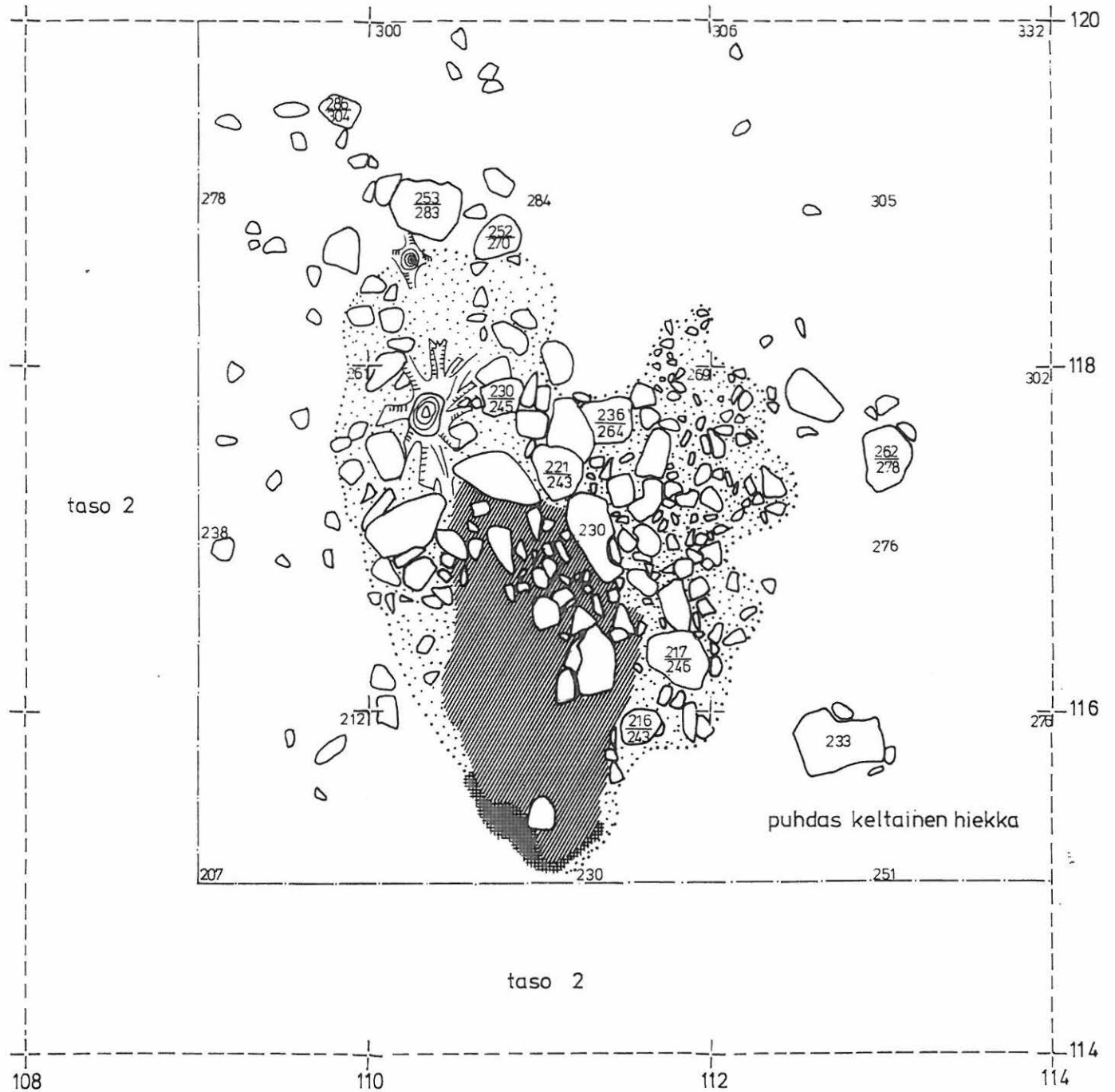
tasoon kaivetun alueen raja

34

taso 2

puhdas keltainen hiekka

taso 2

POHJA PERMORTAN

J.LAURÉN 1988

Röykkiö 9, taso 4

kp 2 003 (30,69 mpy)

mk 1:25 0 0,5 1m

piirt. J.Fast 15.6.1988

 vahva nokimaa

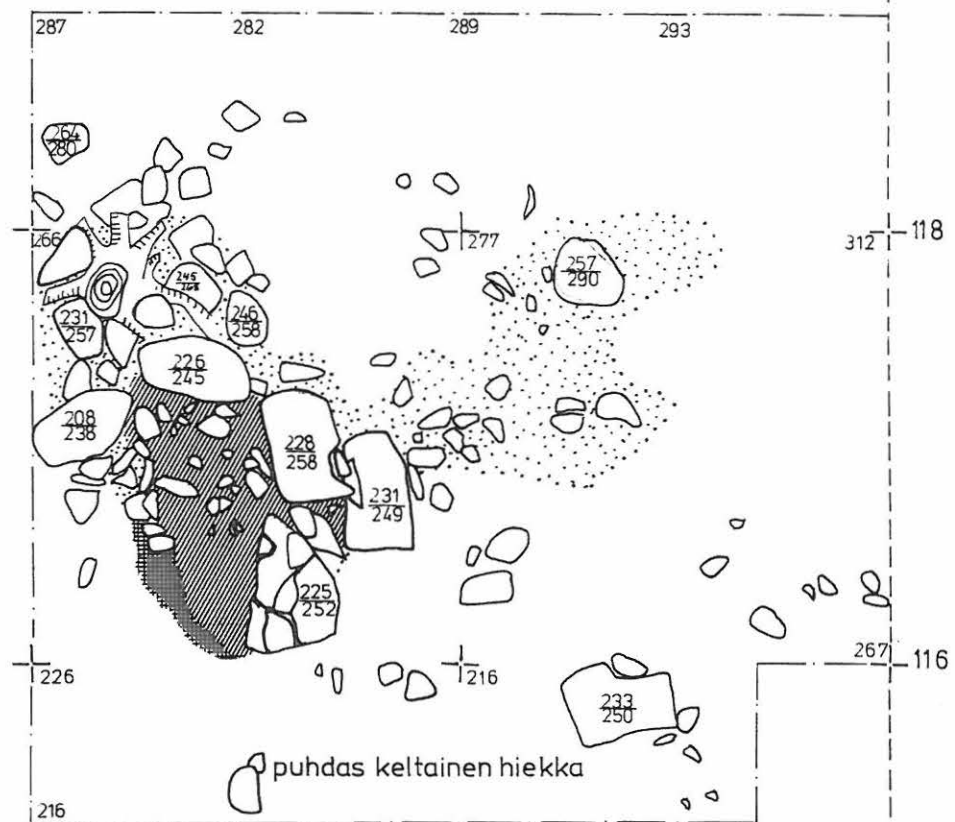
 palanut hiekka

 mullansekainen hiekka

 kanto, juuri

 kivi, pinta / pohjalukema

35

POHJA PERMORTAN

J. LAURÈN 1988

Röykkiö 9, profiilikartta (SSW-NNE)

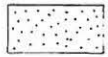
kp 2 003 (= 30,69 mpy)

mk 1:25 0 0,5 1m

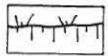
piirt. J. Fast

vahva nokimaa

mullansekainen hiekka

turve

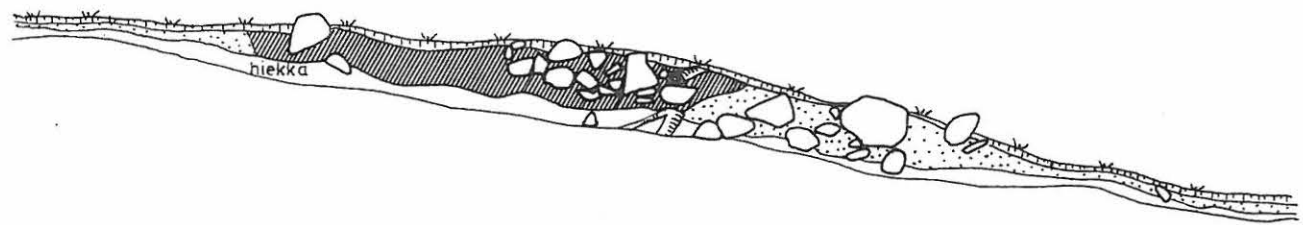
kanto, juuri

108

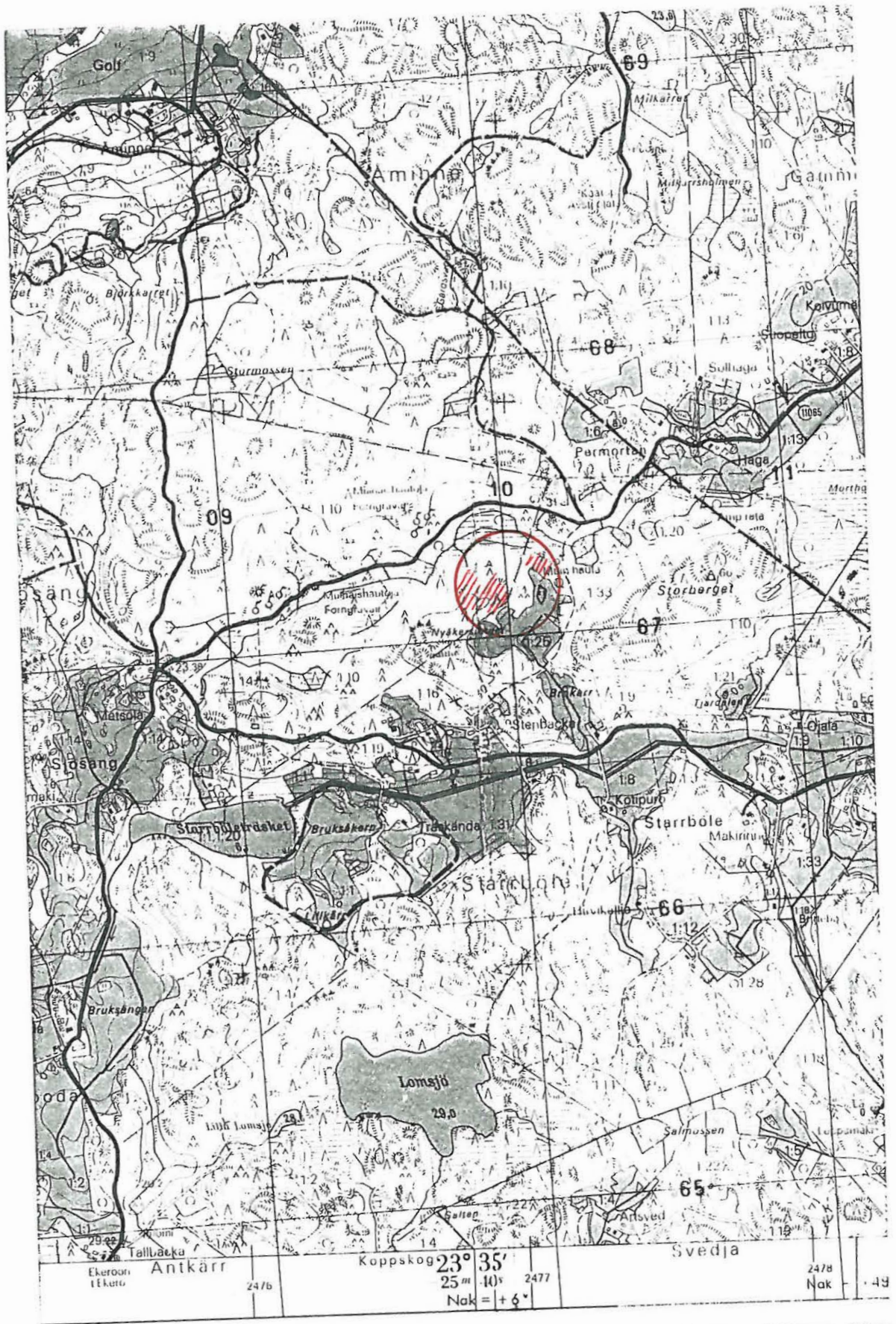
110

112

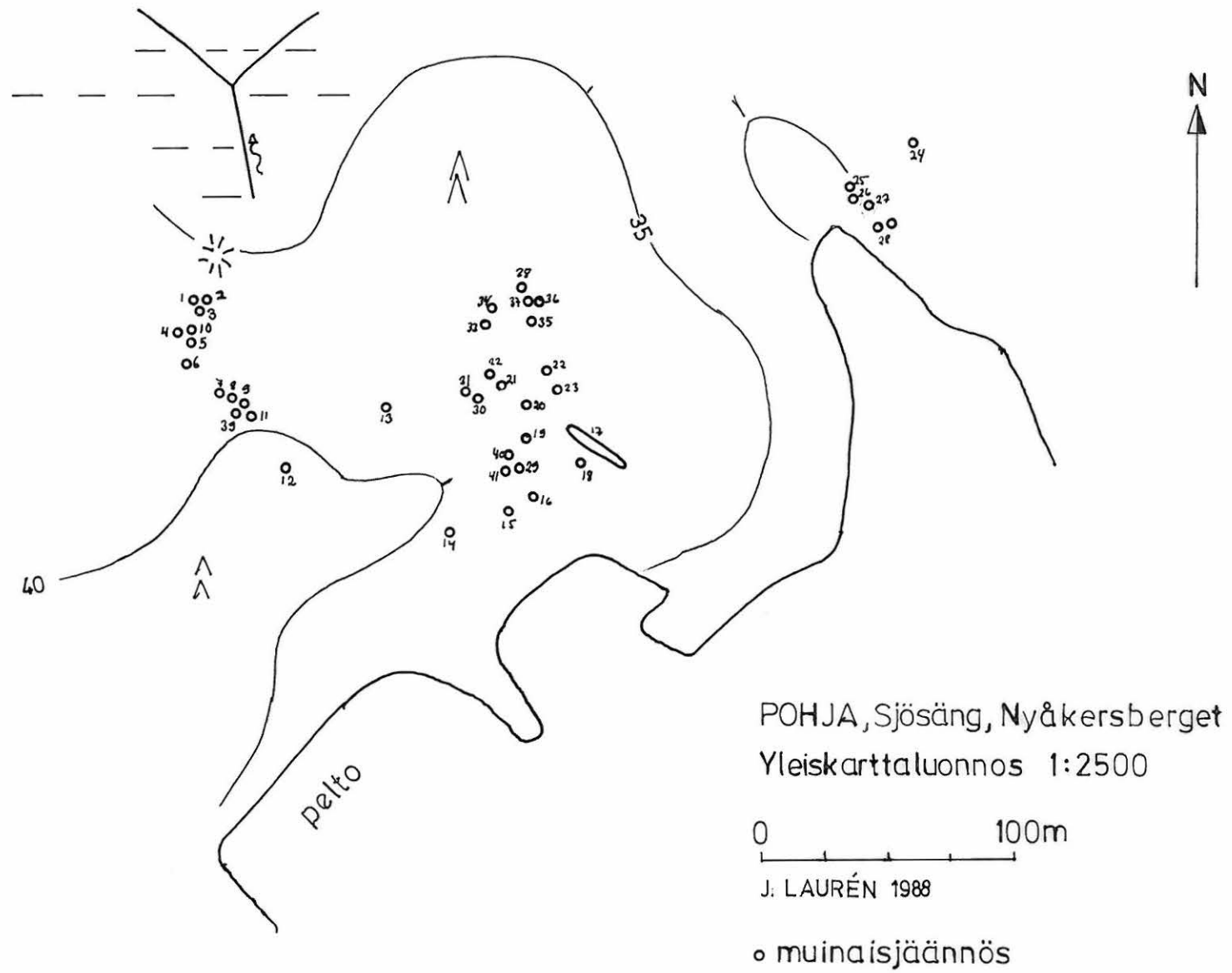
114

200
225
250
275
300

-ote peruskartasta 1:20 000 POHJA 2014 05

88544 Tutkimusalue peltojen ympäröimällä kumpareella, kuvaattu pohjoispuolelta kulkevalla tiellä. Foto J.-P. Taaritsainen

88545 - 88548 Kairausalue vaurattu, lounaasta.

88549, 88550 Kairausalue I pohjoispuolelta lounaasta, taso 1.

88556 Tuliraja ruudussa 96/80
taso 3

88567 Tuliraji ruudussa 92/72
koillisesta.

88558, 88559 Röykkiö 9:n profiili, länsisektori tasossa 1 (talvama)
itäsektori tasossa 2, idästä.

88560 Keramiikkaa röykkiö 9:n ruu-
dussa 117/111, taso 2.

88551 - 88553 Kairausalue I ja II eteläpuolelta, taso I, idästä

88554 Kairausalue II, taso I, pohjois-koillisesta

88555 Kairausalue taso 3, kaakosta. Etualalla korkeajänniteputoja...
Foto J.-P. Taavitsainen

88561, 88562 Røylehö 9, profiili leakeosta.

(K. A. Kinnunen)

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS

02150 ESPOO

Pohja, Permorian 1988

LIITE I

VIRKALÄHETYS

~~Tapio Seger~~

~~Museovirasto~~

~~PL 913~~

~~00101 Helsinki 10~~

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS

Kivimiehentie 1, 02150 ESPOO
Puh. (90)46931 Telex 123185

Väli-Suomen aluetoimisto, PL 237, 70101 KUOPIO *Liite I*
Puh. (971) 227 677 (Kiekkotie 4),
164411 (Koljonniemenk. 15, Minna Canthink. 20-22, Kuninkaank. 15),
224166 (Savilahti ja Puistok. 20)

Pohjois-Suomen aluetoimisto, PL 77, 96101 ROVANIEMI
Puh. (960)2971 Telex 37295

☒ Keskusteluun viitaten	☐ Lausuntoa varten
☐ Pyyntöstänne	☒ Saa jäädä
☐ Tiedoksi	☐ Pyydetään palauttamaan
☐ Nähtäväksi/lainaksi	☐ Palautetaan
☐ Käsiteltäväksi	☐ Pyydetään soittamaan
☐ Allekirjoitettavaksi	☐

Vastaanottaja

Tapio Seger

Lisätietoja

Tässä muutama mikrovalokuva Pohjan näytteestä jotta liitetä vuoden alussa.

Kyseessä vultaanen kivilasi jonka mikrovalokuvassa on näkyvissä kvartsi- ja maasälpähiharaosia ja kaasirakenteita. Hienerakennon perusmuusta koostuu lausta ja pyrofeenikristalliteistä.

Tos näyte kivis on löstöpöydällä todella runsaasti kuten Jussi-Pekka Savoc nimuorille liitetä näyte parasta kolmea pientä kappaleet huolehtia varten. Varmistetaan että ne todella ovat tahi samaa kvartsimateriaalia.

terveisin Kari

Liitteitä

4 kpl valokuvia

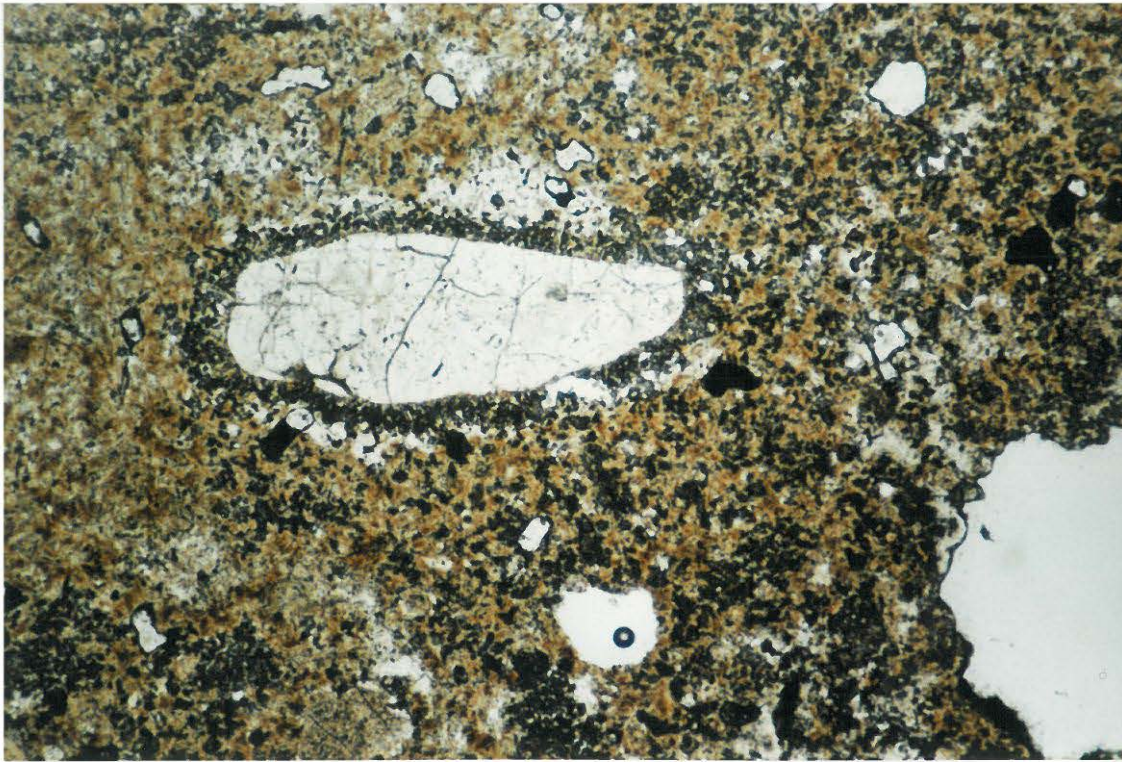
kpl

Päiväys

16/9

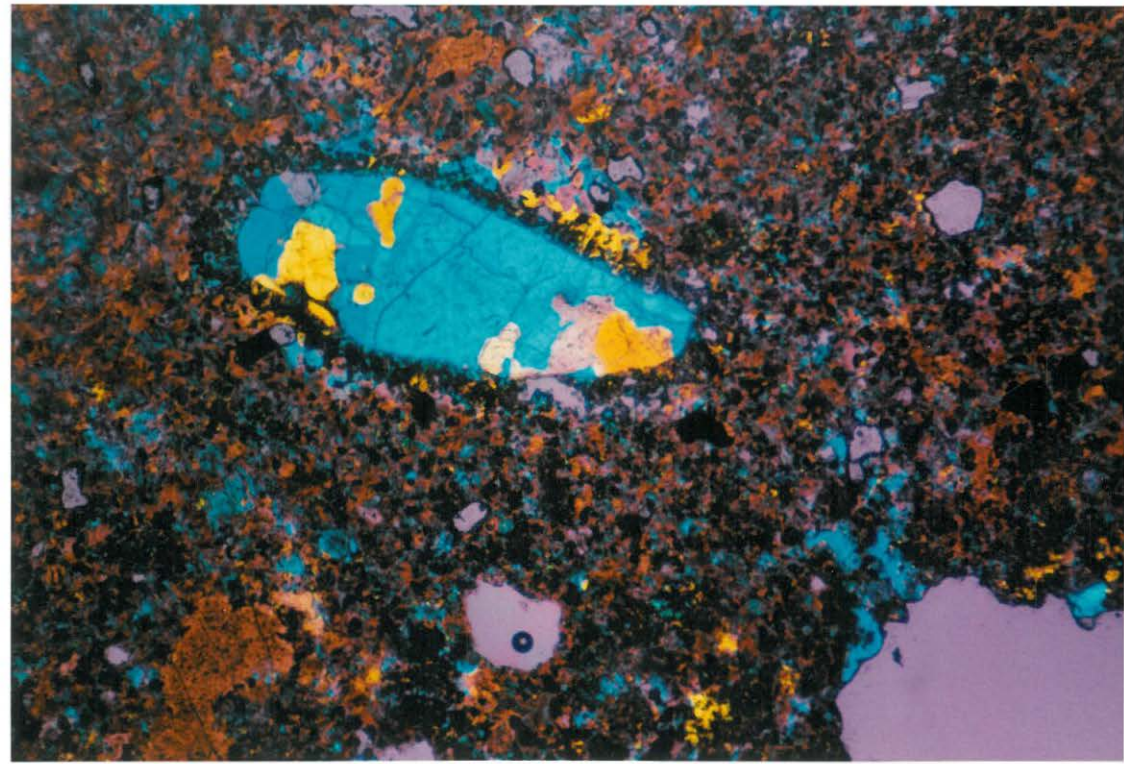
Lähtettäjä

Kari Kinnunen

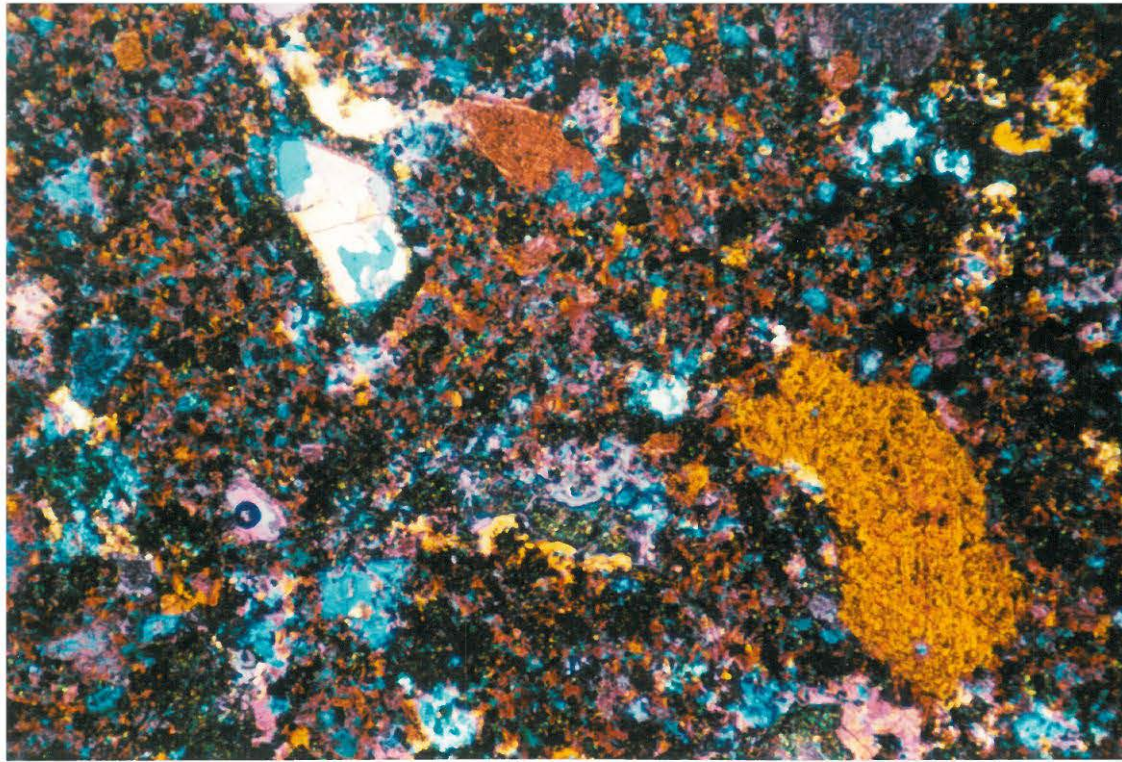
Pohja. Kallekeltu eläin 31823 GTK. Suutennas 32x.

Photo K. A. Kinnunen 9/1988

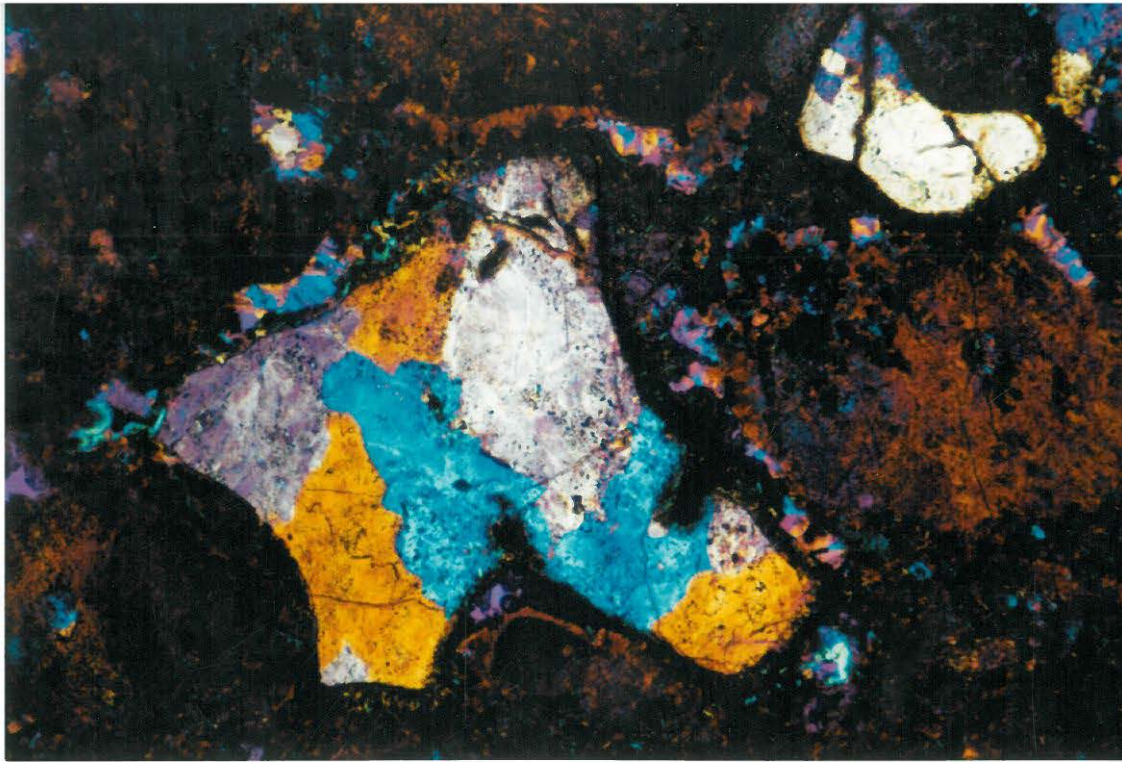
Pohja, Kalliolehto chudnie 31823 GTK. Suurenos 32 x + 2-levy

Photo K.A. Kinnunen 9/1988

Pehwa, Kullu district 31823 GTK, Succumbus 32x + 2.600.

Photo R. A. Kimminau 9/1988

Pohja, Kallekettu ehkäise 31823 G TK. Suutennos 32x + 2-levy

Photo K. A. Kinnunen 9/1988